

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Voda koja život znači

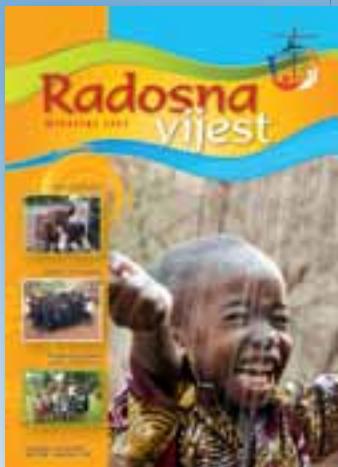

Uganda - novi početak

Početak nove školske
godine u Misiji Buma

Apostolat molitve

Da bi ekonomisti imali snage odbaciti svaku ekonomiju koja isključuje pojedine skupine ljudi i da znaju pronalaziti nove puteve

Sadržaj

Uvodnik U središtu Iz života naših misionara

Intervju Apostolat molitve Vijesti iz Crkve u Hrvata

Život jednog misionara Misijski velikani

Uspavana dobrota	3
Zrela vjera – znak za sva vremena	4
Voda koja život znači	6
Uganda – novi početak	7
Crkva promiče pravdu i mir	8
Početak nove školske godine u Misiji Buma	9
Dvojčedne misije u pokrajini Itacoatiari	10
Pastoral mladih u Školi "Mater Purissima"	11
Madrecitas – službenice milosrđa, misionarke u Ekvadoru	12
Misijska nakana za travanj	14
Održana godišnja skupština Nacionalnog vijeća PMD-a u RH	15
Preminula s. Krucifiksa Ivelić	16
Proslavljen Dan svjedoka vjere	16
Jedan dječji rad za jedan dječji obrok u Boliviji	17
Misijski susret	18
Formacija misijskih animatora	18
„Gonga nodir dak — Gangesov zov“	19
Blaženi Alessandro Dordi	21

Impressum

Izdavač: Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini

Glavni urednik: v.l. Antun Štefan; Zamjenik glavnoga urednika: mons. Luka Tunjić

Godišnja preplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD

Tisk: Grafička Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 1000 ZAGREB
Tel. 01/5635-055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski Žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 0387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.misijo.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Uspavana dobrota

U afričkom plemenu Ubuntu kada tko od pripadnika plemena učini što loše, odvedu ga u središte sela, cijelo pleme ga okruži i dva dana mu pričaju o svemu dobromu što je uradio u životu. Oni vjeruju da je svaka osoba dobra, a da su pogreške vapaj za pomoć. Zbog toga se ujedinjuju da tu osobu povežu s njezinom pravom prirodom.

 Piše mons. Luka Tunjić

Ta praksa plemena Ubuntu duboko je vjernička. Mogli bismo iz te tri rečenice izvući nekoliko važnih tema za razmišljanje: svaki čovjek je dobar, pogreške su vapaj za pomoć, snaga zajedništva, vraćanje izvornoj dobroti... Budući da se nalazimo u uskrsnom vremenu, u mjesecu travnju, kada priroda oživljava i pokazuje svoju ljepotu, kada sve raste i daje sasvim drugu sliku od one sumorne pred kraj zime, opredijelio sam se za temu dobra u čovjeku. Jer ako išta u nama treba rasti, onda je to dobrota i ljubav.

Bez obzira na jačinu armature koja steže dobro u nama, klica dobra postoji. Što je ta armatura deblja i čvršća, to bi naša obveza trebala biti još veća da te okove ljubavlju otapamo i omogućimo dobroti da raste. Prvi korak u tom je upoznati u sebi i u drugima izvornu dobrotu, neograničenu snagu i sposobnosti kojima nas je Bog obdario, a koje su u nama najčešće uspavane jer ih nismo uspjeli otkriti ili im nismo dali potrebnu važnost. Hoće li ostati u nama neotkrivene i beskorisne ili ćemo ih uspjeti prepoznati i dati da se razvijaju ovisi o nama samima, ali i o zajednici u kojoj živimo. Stoga u otkrivanju i razvijanju sposobnosti i dobra u nama zajednica ima nezamjenjivu ulogu. Kršćanska je obveza svih nas pomoći jedni drugima da u nama pobijedi izvorno božansko dobro. Najčešće u tome sami ne uspijevamo, ali uz potporu braće i sestara u Kristu sve je ostvarivo i postaje moguće. Dobro u nama nije svrha samomu sebi, nego je uvijek usmjereni prema drugomu i dobru zajednice u kojoj živimo. Dobro dobiva

svoj smisao u dijeljenju i darivanju. Bez toga postaje blago koje s vremenom propada i hrana je moljcima.

Buđenjem dobrote u nama pravi se kvalitativan skok u kojem sve što nam se činilo jedino važno, poput novca, časti, slave, poznanstva, poprima sasvim drugu dimenziju i prestaje biti osnovni kriterij i cilj našeg života. Kada svoju unutarnju dobrotu i dobrotu drugih prepoznamo i uzajamno dijelimo, mi sudjelujemo u misiji evangelizacije i širenja kraljevstva Božjega. Tad će molitva za misije i pomoći misijama biti sačuvan dio naše dobrote, odnosno našeg života i naše vjere. U suprotnome, u travnju i ovog proljeća rast će nam samo kosa i nokti, a nezadovoljstvo i besmisao će se povećavati. Afričko pleme Ubuntu imalo je recept za buđenje dobrote među svojim članovima.

Uključimo se u lanac dobrote i ljubavi koju naši misionari šire diljem svijeta, a posebno u dijelu svijeta koji je stalno na rubu gladi i sukoba. Pomozimo im da njihova osobna misionarska dobrota raste i da naša dobrota po njihovoj misijskoj ljubavi postiže evanđeoske plodove. Kristova dobrota uzor je našim misionarima, a ona je uvijek išla dalje: „Hajdemo drugamo, u obližnja mjesta, da i ondje propovijedam. Ta zato sam došao.“ (Mk 1, 38) Isusovo propovijedanje uvijek je pratila i njegova dobrota, koja se ogledala u svakovrsnoj pomoći gladnim, bolesnim, ostavljenima... Puno ih je i danas u svijetu. Čekaju na našu uspavanu dobrotu.

Zrela vjera – znak za sva vremena

Piše dr. sc. Snježana Mališa

Dokument Drugoga vatikanskog sabora Gaudium et spes donosi: „Crkva, naime, treba učiniti prisutnim i takoreći vidljivim Boga Oca i njegova utjelovljenog Šina time što se pod vodstvom Duha Svetoga neprekidno obnavlja i čisti. To se postiže ponajprije svjedočenjem žive i zrele vjere, to jest vjere koja je tako odgojena da može jasno proniknuti teškoće te ih prevladati: Divno svjedočanstvo takve vjere davali su i daju mnogobrojni mučenici. Ta vjera mora očitovati svoju plodnost time što prožimije sav život vjernika, pa i profani, te što ih pokreće na pravdu i ljubav, posebno prema siromašnima.“ (GS, 21)

Cini se da je ključno za razumijevanje i istinsko življenje poslanja kršćana zrela vjera, koja je odgajana da može i zna prevladati sve poteškoća i spremna je na mučeništvo.

Gовор о муčeniштву не односи се само на spremnost да se izgubi život za Krista, nego i na svakodnevno autentično življenje odnosa s Bogom, koji prožima sve trenutke, a napose na spremnost da se usred patnje i nevolje naviješti: „U tebe se uzdam Gospodine!“ Takva snaga vjere stavlja pred nas pitanje može li se odgajati za ljudsku i kršćansku zrelost ako znamo da je put zrelosti uvijek put osobnog prihvaćanja patnje i boli? Ako je patnja i bol temeljna sastavnica kršćanstva, kako se odgaja za zrelo življenje vjere? Kako se odgaja za mučeništvo u vremenu u kojem se neprekidno sve mijenja i nastoji ukloniti ili sakriti svaki oblik boli i patnje iz obzora suvremenog čovjeka?

Zrela vjera odgajana je patnjom

Zrela vjera odgajana je patnjom jer bez nje nema rasta u ljudskosti niti kršćanstvu. Nije svatko tko ima „čvrstu vjeru“ na svojem putu vjere i ljudski sazrio, jer pomanjkanje ljudske zrelosti očituje se i u nezreloj vjeri (Grün, 2006.: 30). Suvremeni čovjek ima mnoštvo prepreka na putu prema ljudskoj zrelosti, a

onda i kršćanskoj. Naime živimo u vremenu kad se posjeduju samo želje prema drugima, ali je prisutna i nespremnost preuzimanja odgovornosti. Imamo velikih poteškoća pronaći ravnotežu jer se bježi u „ludi tempo“, koji uključuje sve istodobno i odmah, pri čemu je najvažnije biti on-line. Istovremeno se zbog utjecaja okoline prilagođavamo većini, koja je „potrošač“ reklamnih proizvoda i različitih vrsta zabava koje ne favoriziraju unutrašnju zrelost, psihičku stabilnost i mentalno zdravlje. Ignoriramo spoznaju da je život kontinuirano sazrijevanje i prihvatanje promjena, pa čak i uobičajenih tjelesnih, jer se njeguje kult „vječne mladosti“, a utoliko lakše zanemaruje duhovno sazrijevanje.

Upravo su zato zreli kršćani svjetli znak svijetu, zbog posjedovanja unutrašnje skladnosti zbog koje znaju odgovarati na izazove života i situacije u kojima se nalaze, a po njima i drugi imaju udjela i uče radovati se životu. Zreli kršćani ostvaruju jedinstvenu sliku na koju ih je Bog načinio i životom utiskuju u ovaj svijet životni trag koji mogu samo oni utisnuti. Sjetimo se naših

misionara i misionarki, koji su znak Božji ljubavi na periferijama svijeta i društva jer ne slijede trendove suvremenog društva i pokreću ljudе oko sebe na pravdu i ljubav, posebno prema najpotrebnijima.

Želimo li rasti u zrelosti i voditi druge prema zrelosti, moramo naučiti iskreno se susresti sa sobom, jer je to jedini put do iskrena susreta s Bogom. Činjenica je da je najbrži put takva susreta patnja i bol, koje su nezaobilazne suputnice ili supatnice svakog života, ma koliko se suvremenim čovjekom trudio da nestanu ili sve činio da one budu nevidljive u društvu. Možemo zaključiti da je preduvjet odgajanja za zrelost u vjeri osobna zrelost, a put koji vodi do nje prihvaćanje, a onda i konstruktivno suočavanje s boli i patnjom, što nas osposobljava da i druge vodimo i pratimo na tom zahtjevnom putu.

Konstruktivno doživljavanje patnje

Može nam se činiti neobičnim promišljati o odgoju za konstruktivno doživljavanje patnje i boli, jer svaki susret s takvim trenutcima u životu nosi u sebi nastojanje i molitvu da ti trenutci što prije nestanu ili da nademo što bezbolnije rješenje. U životu svako suočavanje s patnjom i nužnost rješavanja problema stvara određenu bol i čini svakodnevnu teškom, ali i radosnom, jer proces suočavanja i rješavanja problema jest ono zbog čega život dobiva svoj smisao i puninu. Životni problemi u nama pospješuju hrabrost i mudrost; zapravo oni ih stvaraju, jer zbog njih psihički i duhovno sazrijevamo (Peck, 2015.: 13 – 14). Bilo bi teško zamisliti život ako u sebi ne bismo imali načine koji nam omogućavaju da cijelovito rastemo i budemo sličniji namisli Božjoj. Teško da bi naše misijsko djelovanje imalo plodova ako nije dobrano natopljeno molitvom i žrtvom. Teško da bismo ikoga oduševili za Krista ako sami nismo što sličniji Kristovu načinu djelovanja, tj. da težimo suočiti se Kristu. Papa Benedikt XVI. tijekom Godine vjere isticao je da moramo neprestano svoj pogled upirati u

Zreli kršćani svjetli su znak svjetlu, zbog posjedovanja unutrašnje skladnosti zbog koje znaju odgovarati na izazove života i situacije u kojima se nalaze, a po njima i drugi imaju udjela i uče radovati se životu. Zreli kršćani ostvaruju jedinstvenu sliku na koju ih je Bog načinio i životom utiskuju u ovaj svjet životni trag koji mogu samo oni utisnuti.
Sjetimo se naših misionara i misionarki, koji su znak Božji ljubavi na periferijama svijeta i društva jer ne slijede trendove suvremenog društva i pokreću ljudе oko sebe na pravdu i ljubav, posebno prema najpotrebnijima.

Isusa Krista, „početnika i dovršitelja vjere“ (Heb 12, 2): u njemu sve boli i čežnje ljudskog srca nalaze ispunjenje. Radost ljubavi, odgovor na dramu trpljenja i boli, snaga opruštanja za primljene uvrjede i pobjeda života nad prazninom smrti – sve to pronalaže svoje ispunjenje u otajstvu njegova utjelovljenja, u njegovu čovještvu, u njegovu dijeljenju naše ljudske slabosti da bi ju preobrazio snagom svojeg uskrsnuća. Čini se da je ključ za konstruktivno doživljavanje boli osobna disciplina i spremnost na neprestano upiranje pogleda u Krista. Radi se o disciplini koju možemo vidjeti kod Krista u odnosu na molitvu, na povlačenje u samoću, na sudjelovanje u događajima, ali sa svješću za što želi „odgojiti“ pojedinca kojeg susreće i zašto postupa na određen način u određenom trenutku života. Iako se čini da postoji mnoštvo samozamljivih načina odnosa prema drugima, u konkretnosti života imamo poteškoće koje nastaju zbog nesposobnosti odlaganja užitka, prihvaćanja odgovornosti, posvećenosti istini i ravnoteži. Naime učestalo želimo rezultate odmah i sada, zaboravljajući pritom da patnja pročišćava naše, ali i tuđe motive i načine djelovanja. Nužno je prihvaćanje odgovornosti koja uključuje i osobni neuspjeh, koji u Božjoj perspektivi i tudioj dinamici obraćenja može postati ili već jest uspjeh. U odnosu prema istini skloni smo ublažiti Božje zapovijedi, jer je naš Bog milosrdan, misleći da ćemo lakše doprijeti do suvremenog čovjeka i „radosnu vijest“ učiniti prihvatljivom bez ikakve promjene života. Posljedica je takvih razmišljanja i djelovanja gubitak ravnoteže, koja ima izvor u unutrašnjem skladu, a koji je pak plod molitve i povlačenja u samoću. Nema učinkovita naviještanja bez discipline života i prihvaćanja patnje, što pokazuje drugima da se ne dičimo ičime osim križem Gospodina Isusa Krista.

Voda koja život znači

Zagađena voda jedan je od glavnih uzroka smrtnosti u svijetu. U svojih 36 godina misionarskog rada u Tanzaniji toliko sam puta gledao kako djeca piju zagađenu vodu iz bara, zajedno s kravama, kozama i ovcama. Iz tih bara noću piju i divlje životinje. Događaj koji se dogodio otprilike prije dvije godine potaknuo me je da počnem graditi bunare i na taj način pomognem narodu koji živi na ovom području.

Putovao sam savanom od Dakawa prema Magogu po velikoj vrućini, oko dva sata poslije podne. Zaustavio sam automobil kad sam ugledao dva dječaka Masaja kako sagnuti uzimaju nečistu vodu iz jedne usjekline i žedni piju. Podigli su se i pozdravili me. Slabašni, žedni i gladni ponudili su mi vodu i divlje voće koje su nosili zamotano u plaštu oko sebe. Iz torbe sam izvadio nekoliko bombona i dao im. Uzeli su ih i radosno otrčali kroz savanu za kravama, ovcama i kozama koje su čuvali.

Majke i djeca najviše pate zbog nedostatka vode u selu i blizini. Često se može vidjeti kako na glavi ili

TANZANIA
– don Dražen Klapež

na leđima nose dvije ili tri kante, u kojima se nalazi i do dvadeset litara vode, iz udaljene bare ili rijeke Wamija, hodajući od šest do 15 kilometara po vrućem afričkom suncu. Za to vrijeme muževi i očevi sjede ispred kuće pod sjenom stabla i čekaju da im se donese voda i skuha hrana, jer su takvi običaji koje su naslijedili.

Casne sestre sv. Ane vode zdravstveni centar u Dumili, gdje dolazi velik broj djece i odraslih koji su zbog zagađene vode zaraženi dizenterijom, tifusom, bilharzijom, salmonelozom ili kolerom.

Magogo danas ima čistu i pitku vodu, kao i mjesta Dakawa i Sokoine, a uskoro će imati i Filijala Mabana.

U Magogu je bilo potreбno bušiti bunare do dubine od čak 125 metara da bismo došli do pitke vode. Na tom području nema električne struje, pa se koristi solarna pumpa sa solarnim pločama.

Pumpa svakodnevno crpi pitku vodu u vodotoranj, koji ima kapaci-

tet od 10 000 litara, a sagrađen je kraj zdravstvenog centra. Od ranog jutra do kasno navečer majke i djeca dolaze uzimati vodu u plastičnim kantama. Ponekad je red toliko dugačak da trebaju čekati neko vrijeme.

Narod je izrazito zahvalan na veliku daru pitke vode. Da bi došli do vodotornja i pitke vode, Masaji i pripadnici drugih stočarskih plemena moraju prijeći put i od 15 kilometara – na biciklima, motociklima ili pješice.

Grad koji se širi

Magogo raste i širi se, kao i cijela Tanzanija. Kad sam došao ovamo, 1982. godine, Tanzanija je imala 17 milijuna stanovnika, dok danas broji oko 57 milijuna.

Iz jedne bušotine može se dobiti samo $2 \text{ m}^3/\text{h}$ pitke vode, što ne može ispuniti velike potrebe naroda u Magogu i okolicu. Nakon što smo proučili i pozorno ispitali teren, pronađena je veća količina vode u blizini prve buštine, a iz nje bismo mogli dobivati oko $8 \text{ m}^3/\text{h}$ vode. Uskoro ćemo zajedno s domaćim stanovništvom započeti s bušenjem drugog bunara.

Sagradili smo dječji vrtić i osnovnu školu, a u tijeku je izgradnja doma zdravlja s rodilištem. U Magogu djeluju časne sestre palotinke i posebno su posvećene djelovanju na području zdravstva i školstva. Njihovo pastoralno djelovanje zaista je bogato i plodonosno. Djeca i mladi pohađaju škole, povećava se broj krštenja, kao i duhovnih zvanja. Na svemu smo zahvalni dragomu Bogu!

Od srca zahvaljujem svima vama koji nas pratite svojim molitvama, žrtvama i odricanjem za ove potrebite ljudi koji ma smo poslani.

Uganda – novi početak

Uganda je država u istočnoj Africi koja nema izlaz na more, a graniči s Južnim Sudanom, Kenijom, Tanzanijom, Ruandom i DR Kongom. Zemlja je to vječnog proljeća, u kojoj se izmjenjuju kišno i sušno razdoblje. Raznovrsno bilje svojim cvjetovima označava početak kišnoga, ali i sušnog razdoblja. To cvjetanje bilja izrazito je točno i od velike je pomoći ljudima koji žive od poljoprivrede.

Na sjeveru Ugande kišna sezona traje samo četiri mjeseca, a ostatak godine prevladava sušna sezona, dok je na jugu drugačija klima, zbog koje godišnje imaju dvije žetve. Uganda je relativno mlada država i svoju je neovisnost od Britanije stekla 1962. godine. Geslo te države glasi: „Za Boga i moju zemlju“ („For God and My Country“), a himna: „O Ugando, zemljo lijepa“ („Oh Uganda, Land of Beauty“). S obzirom na to da je engleski službeni jezik, u školama se ne uče plemenski jezici, pa oni gube na važnosti i polako nestaju. Iznimka je jezik luganda, koji se govori u glavnom gradu Kampali.

Uganda je zemlja nevjerljivo brzorastuće populacije i trenutno ima više od 40 milijuna stanovnika. Katolici čine većinu stanovništva, oko 55 %, dok je protestanata oko 25 %, a pripadnika drugih religija oko 20 % posta.

Moj boravak u Kampali

Jedno vrijeme boravio sam u kući redovnica kćeri Božje ljubavi u glavnom gradu Kampali. Mision-

UGANDA
– vlč. Gabrijel Jukić

arka s. Vedrana Ljubić približila mi je način života u Ugandi i pomogla mi „otkriti“ glavni grad Kampalu. Grad trenutno ima između tri i četiri milijuna stanovnika. U njem su prisutne mnoge religije, ali većinu gradskog stanovništva (oko 60 %) čine katolici. Za vrijeme svojeg boravka u gradu obišao sam neka od novih naselja, u kojima žive izrazito bogati, ali i izrazito siromašni. Zbog spaljivanja plastike, koja njima služi kao ogrjev, cijela su predgrađa prekrivena otrovnom smeđom maglom. Vjerojatno je ona i uzrok teških oboljenja i povećane smrtnosti.

Novi prijatelji

Upoznao sam jedan dio grada u kojem živi vrlo malo katolika. Često sam odlazio onamo „naoružan“ bombonima i čudotvornim medaljicama i dijelio ih svima koje sam susretao. Gotovo uvijek bi ih radosno primali i zahvaljivali se na šturu engleskom jeziku. Djeca su se rado družila sa mnom. S vremenom je to postalo pravo prijateljstvo i nisu se više radovala bombonima, nego našemu susretu. Kad bi me primijetila kako dolazim, vikala bi: „Muzungu!“, što znači bijelac, i trčala bi mi u zagrljav. Kad sam ih pitao jesu li katolici, od njih tridesetak bilo je samo nekoliko katolika, a ostali su pripadali drugim religijama. Nakon nekog vremena uudio sam da me djeca doživljavaju kao svojeg prijatelja. Trudio sam se što više ih naučiti o Kristu i potaknuti ih da redovito idu na svetu misu. Govorio sam im koliko je lijepo zajedno se igrati, razgovarati, pjevati, jesti, ali također i ići u crkvu. U međuvremenu sam dobio potrebne isprave za odlazak u Misiju Morulem. Uz Božju providnost, u kući kćeri Božje ljubavi

upoznao sam djevojku Grace Natanda, koja govori jezik luganda. Zamolio sam ju da mi pomogne u komunikaciji s djecom i njihovim roditeljima. Najprije smo potražili svećenika i crkvu u koju su djeca dolazila. To je jedna prekrasna i velika crkva od cigle. Pitao sam svećenika dolaze li djeca u crkvu, a on mi je dao potvrđan odgovor. Organizirali smo susret s njihovim roditeljima. Govorio sam na engleskome, a Grace je prevodila. Usto im je i prošireno objašnjavala moje odgovore, jer i sama dolazi iz praktične katoličke obitelji. Razgovarali smo dugo i na kraju su svi roditelji dopustili svojoj djeci da postanu katolici, ukoliko to žele. Osjetio sam veliku sreću. Osim Grace upoznao sam još jednu djevojku, Gift Ciciriu. Obje su mi obećale pomoći u poučavanju djece, premda Gift ne poznaje jezik luganda. Radnika je, istina, malo, ali treba početi. Žetva nas čeka iobilna je. Hvala Bogu! Nadam se da će toj dječici, kroz oblake prašnine, uz pomoć čudotvorne medaljice, zasjati zraka Božje milosti.

Crkva promiče pravdu i mir

KONGO
– s. Mirabilis Višić

Dragi naši prijatelji i dobročinitelji misije, čitatelji Radosne vijesti!

Radosna sam što vam se mogu javiti iz naše misije u ovoj izmučenoj zemlji, Demokratskoj Republici Kongo. Iako zemlja obiluje prirodnim bogatstvima, postoje oni koji ih iskorištavaju za vlastite interese i na štetu svojeg naroda.

N aime nije mi namjera kritizirati one koji su na vlasti, ali, jednostavno, osjećam da su i oni u službi osoba koje žele nastaviti izrabljivati svoj vlastiti narod. Ljudi u DR Kongu, posebno kršćani, oslanjaju se na Boga kao jedinoga i istinskog osloboditelja i pokušavaju nastaviti živjeti u nadi. Misionari koji ovdje žive dijele sudbinu ovog naroda, koji je već stoljećima potlačen. Zloupotreba vlasti i korupcija sprečavaju razvoj i napredak, vode u nesigurnost i pridonose raslojavanju društva.

Crkva je ovom narodu davala dobar primjer: bila je uz narod u najtežim trenutcima, poučavala ga i motivirala, premda je često bila omalovažavana i prevarena. Djelovala je na različite načine, organiziranjem mnogih susreta i

sastanaka, upućivanjem pastoralnih pisama, apelima... Narod je izazio na ulice, ali ne u prosvjedima, nego tiho – u molitvi, procesiji. Neki ljudi su nosili križeve, krunice ili Bibliju, dok su drugi nosili palmine grane, kao da su znali da će trebati svjedočiti vlastitim mučeništvom. Davno je Tertulijan napisao da je krv mučenika sjeme kršćana i njegove riječi vrijede sve do današnjeg dana.

Kardinalovo pismo

Potaknut takvim teškim dogadajima, naš kardinal Laurent Monsengwo nedavno je napisao prosvjedno pismo, jer nije više mogao šutjeti suočen s velikim nepravdama kojima je izložen narod. U pismu kardinal postavlja pitanje može li se vjerovati onima koji su na vlasti, a nesposobni su zaštitići svoj narod, uspostaviti mir, red, pravdu i pokazati ljubav prema istom tom narodu?

Na početku pisma kardinal se prisjeća nesretnih događaja od 31. prosinca 2017., kad je došlo do sukoba predstavnika vlasti i prosvjednika. Posljedice tih događaja i dalje se osjećaju. Moglo bi se reći da se osjeća jedna izvjesna težina, praćena strahom i nemirom.

U pismu kardinal navodi na koje sve načine vjernici trpe zbog stanja u državi: kršćanima se zabranjuje

ulazak u crkvu da bi prisustvovali svetoj misi, u pojedinim crkvama Kinshase za vrijeme euharistijskog slavlja upotrebljava se plin suzavac, protiv vjernika se pokreću različiti istražni i sudski postupci, često su pretraživani na ulicama i u crkvama, vojnici često nasilno ulaze u župne kuće, navodno tražeći izazivače nereda, a često se upotrebljava i oružje protiv kršćana koji u rukama nose Bibliju, krunicu ili križ. Brojna su uhićenja svećenika i vjernika laika, pa čak i ubojstva. „Mi molimo i jedne i druge da pokažu razboritost i suzdržljivost“ – napisao je kardinal.

Na samom kraju pisma kardinal podsjeća da je sloboda savjesti najvažniji element u slobodnoj državi i nju se ne smije negirati, jer to sustavno šteti svim ostalim slobodama. „Mi želimo Kongo u kojem se poštuju vrijednosti, a ne poraženi i prezreni Kongo“ – napisao je kardinal.

Svoje pismo završava ovim riječima: „Neka Gospodin udjeli našoj zemlji trajni mir i pravdu u istini, a našim pokojnjima koji su pali u obrani slobode vječni pokoj.“

Dragi čitatelji, neka vas ove riječi potaknu na molitvu za ovaj narod. Svim dobročiniteljima koji nam pomažu neka Gospodin, gospodar života, stostruko naplati.

Početak nove školske godine u Misiji Buma

SALOMONSKI OTOCI
– s. Marta Augustina Nikolić

Dragi čitatelji Radosne vijesti,
javjam vam se na početku nove školske godine, koja kod nas počinje u veljači. Djeca nam dolaze iz sela koja su udaljena čak i 50 km. Svako dijete ima svoju priču – neka djeca nemaju roditelje, neka dolaze iz mnogobrojnih obitelji, nekim su roditelji rastavljeni, a neka su djeca morala obradivati vrtove ili prodavati kokos da bi zaradila novac. Nažalost, novca uvijek nedostaje... Ovim putem želimo zahvaliti svim dobrovođorima i ljudima otvorena srca, jer smo uz vašu pomoć mogli upisati u školu 650 djece. U našim ste molitvama i zajedno smo jači.

Nakon blagoslova našeg obrazovnog centra u njemu se odvijaju brojni događaji, seminari za učitelje i duhovne obnove. Također u centru često prenoće

prolaznici u slučaju nevremena na moru, nedostatka goriva ili ukoliko im se dogodi neki kvar.

Ove je godine u našoj župi proslavljena mlada misa. Svi su gosti bili smješteni kod nas, ali prostor je ipak bio premalen. Zbog toga su se obroci pripremali i u okolnim kuhinjama i svi su bili spremni pomoći. Nakon ručka nastavili smo slavlje uz pjesmu i ples, zahvalni Bogu što su Crkvi darovana dva nova posvećena člana. Preporučamo ih u vaše molitve, da bi bili što bolji pastiri svog stada. Od dvojice mladomisnika, vlč. Kennedy dolazi iz naše župe, a vlč. Salerino je s otoka Malaita. Na praksi je bio u Bumi, a sada je dobio službu kapelana u našoj župi.

Mlade su djevojke za vrijeme praznika dobro iskoristile slobodno vrijeme. Sestra Ruža naučila ih je šivati, tako da su same sebi sašile sukњe za školu. Ovdje je obvezno nošenje uniformi, a one se razlikuju po bojama. Sestra Ruža ih je također naučila kako napraviti krunice, pa su i njih same izradivale, zajedno s uniformama i torbama za knjige. Zahvalne smo našim sestrama koje su nam poslale potrebne materijale – zrnca, konac i križiće.

Uza sav posao i rad u ambulantni, imamo još dužnosti. Naš automobil služi i za prijevoz bolesnika, poput

prave hitne pomoći. Jedne je noći, baš kad sam se pripremala za počinak, zazvonio mobitel. Bila sam toliko umorna i osjećala sam da nemam snage odgovoriti na poziv. Zvali su me iz ambulante zbog trudnice koja je u tom trenutku rađala i trebala stručnu medicinsku pomoć. Nosila je blizance, od kojih je jedno dijete uspješno porodila, ali s drugim djetetom bilo je određenih komplikacija. Bilo je potrebno prevesti ju u bolnicu, koja je udaljena 33 km. Nakon dva sata vožnje po makadamu sretno smo stigli i porodaj drugog djeteta je također dobro prošao.

Nakon nekoliko dana dobili smo još jedan poziv da prevezemo rođilju u rodilište. Na putu do bolnice probušila se guma na automobilu, ali uz Božju pomoć, i taj smo put sretno stigli do bolnice.

To je naša svakodnevica, koju je teško opisati i razumjeti, ali zbog toga smo vam još više zahvalne na svakoj materijalnoj pomoći, jer nam je automobil zaista neophodan u našem djelovanju.

Zahvalne smo i što nas pratite svojim molitvama. Mi također molimo za vas i želimo vam sretne i blagoslovljene uskrsne blagdane!

Sve čitatelje i prijatelje misija po valovima Pacifika srdačno pozdravljaju vaše sestre iz Bume!

BRAZIL

– s. Beatrica Krstačić

Dvotjedne misije u pokrajini Itacoatiari

Dragi prijatelji misija, motiviraju nas rijeći svetog oca Franje, koji nas neprestano poziva da budemo Crkva u stalnu pokreću i da izlazimo ususret onima koji nas trebaju. Milosrdne sestre Svetog križa u Brazilu djeluju već pedesetak godina. Usprkos brojnim zaloganjima za evangelizaciju, kao i pastoralno-socijalnom zauzimanju, vidimo da je pred nama još dugačak hod u naviještanju i otkrivanju novih puteva. Naš utemeljitelj dobro sažima tu misao rečenicom: „Potreba vremena volja je Božja.“

Tako sam zajedno sa sestrom Claudijom prije nekoliko mjeseci odgovorila na poziv biskupa Ioniltona. Zajedno smo se zaputile u dvotjedne misije u daleku Amazoniju, u pokrajini Itacoatiaru, koja pripada Biskupiji Manaus. Do te pokrajine može se doći isključivo vodenim putem, a samo putovanje traje nekoliko sati. Za vrijeme niskog vodostaja neka su mjesta potpuno odsječena. Na tom području živi otprilike 100 000 stanovnika, koji su pretežito potomci Indijanaca. Ta biskupija ima 13 župa i oko 250 crkvenih zajednica, sedam domaćih svećenika i sedam misionara iz drugih brazilskih biskupija.

Od grada Manausa do Župe Silves putovali smo šest sati. Da bismo

došle do te župe, trebale smo putovati malenim trajektom, koji plavi iz Zaljeva gavrana. Zanimalo me je kako je zaljev dobio to ime. Rekli su nam da su u prošlim stoljećima, za vrijeme okupacije Brazila, na tom mjestu ubijeni mnogi Indijanci i da su gavrani jeli njihova tijela, a njihova krv miješala se s vodom iz rijeke. Tad sam pomislila: „Bože dragi, pa mi plovimo u nedužnoj krvi naše braće. Pa ova je rijeka sveta kao i naš Dunav, koji je pokopao u svoje dubine tolike ljudi...“ Osjetila sam sigurnost da ćemo se nakon naše misije jednom ponovno vratiti onamo i da ćemo upravo onđe sijati sjeme Božje riječi. Već smo idući dan tri sata putovale čamcem, zajedno s biskupom, župnikom i nekoliko laika, do mjesta na kojem su se okupili ljudi iz nekoliko manjih zajednica. Po neke zajednice nalaze se na mjestima kojima nije moguće pristupiti za vrijeme oseke, pa zbog toga čak nekoliko mjeseci nemaju svetu misu. U tim razdobljima krokodili se zavuku u mulj u mjestima gdje pristaju čamci, što može imati i kobne posljedice ako oni koji upravljaju čamicama nisu dovoljno oprezni.

U razgovoru nakon mise vjernici su razgovarali s biskupom i svećenikom, iznoseći im svoje potrebe i nade. Bilo je vrlo zanimljivo slušati kako ljudi u

svojoj jednostavnosti govore o vjerskim temama s velikom željom da im se pomogne u njihovu dalnjem rastu u vjeri. Biskup je svakoga pozorno slušao i razgovarao sa svakom osobom koja je to željela. Bilo nam je izrazito važno čuti sve što nam ljudi govore i pridavale smo veliku važnost njihovim riječima. Slušajući sve što nam ljudi govore i kako izražavaju vlastite misli, mogli smo bolje razumjeti svakoga tko imaju drugačiji način života. Zajednice su organizirale i pripremile ručak za sve koji su sudjelovali na svetoj misi. Cijeli je događaj trajao oko četiri sata. Kad smo na povratku malom gondolom plivali do naše barke, na tom je mjestu bila oseka. Možete si zamisliti koliko sam se bojala da se ne pojavi krokodil, iako se to ne događa toliko često.

Put nas vodi prema Amazoniji

Nakon što smo proveli cijeli tjedan u Župi Silves, posjetili smo još jednu obližnju župu. Putovali smo jedan sat automobilom i četiri sata barkom. Ljudi koji su nas primili izrazito su se radovali što smo mogli boraviti u njihovim kućama. Spavati nekoliko noći u „visećem krevetu“ jedan je poseban doživljaj, koji pomaže bolje razumjeti život ovog naroda. Približiti se narodu i živjeti poput njih snažno je oruđe kojim se može „pripremiti“ put kojim će Božja riječ lakše doći do njihovih srdaca.

Šokirala me je činjenica da je ta regija podobno tlo za trgovinu ljudima, prostituciju i iskoristišavanje maloljetnica i djece. Nažalost, turizam predstavlja izvor zarade za lokalno stanovništvo, ali sa sobom nosi i mnoge negativne posljedice. Jedna je djevojčica za vrijeme nastave više spavala nego sudjelovala, pa

ČILE
– s. M. Fides Babić
s. M. Adelina Franov

je učiteljica željela znati zbog čega. Druga djeca su joj odmah odgovorila: „Učiteljice, ona provodi noći u prostituciji“, što pokazuje da roditelji to znaju i dopuštaju zbog ekonomskih potreba.

Odveli su nas na mjesto gdje su bacili mrtvo tijelo jedne mlade žene koja je već bila u devetom mjesecu trudnoće i pred porodom. Ona je ubijena, a njezino dijete su ukrali. Hvala Bogu, policija je uspjela uhvatiti osobu koja je bježala s djetetom, pa je dijete bilo spašeno i vraćeno baki.

Takva iskustva pokazuju nam koliko je veliko polje rada za Crkvu i koliko je mnogo zahtjeva stavljenog pred nas. Ovo kratkotrajno, ali plo-donosno dvotjedno iskustvo potaknuo nas je na molitve i razmišljanja kako dalje djelovati. zajedno s drugim sestrama i poglavicom zaključile smo da je potrebno vratiti se u tu misijsku pokrajину i barem tri godine pružati pomoć u evangelizaciji i pastoralno-socijalnom djelovanju.

Dosad smo imale toliko znakova koji su nam pokazivali da nas put vodi prema Amazoniji. Vjerujemo da će nam Isus biti uz nas u plimi i oseki, u opasnostima i radostima i da će nas poučiti kako razumjeti Svetu pismo od samih početaka, sve do današnjih dana.

Sretna sam što možemo zako-rciti u nešto novo i nesigurno, s nadom da nas s druge strane čeka Uskrslji, koji će nas osnažiti i ispuniti obnovljenom radošću za služenje i navještenje oslobođajuće Božje rije-či. Srdačan pozdrav svima koji nas prate u svojim molitvama! Ostaje-mo povezane s vama u Duhu Bož-jem.

Pastoral mladih u Skoli "Mater Purissima"

Pastoral mladih jedna je od najvažnijih odgojnih djelatnosti Škole "Mater Purissima", u gradu Maipúu, u južnoameričkoj državi Čile.

U skladu s izazovima da-nasnijice, svjesne smo da našim učenicama trebamo na novi i prikladniji način pružiti kršćanski odgoj temeljen na evangeliju, koje ih oduševjava, oplemenjuje i dubinski izgrađuje njihovu du-hovnost u nasljedovanju Krista. U tome važnom pastoralnom radu s nama aktivno sudjeluju i drugi školski djelatnici. Jedna od naših sestara zajedno s njima sa-stavlja godišnji program.

Švaki razred ima svoju jednodnevnu godišnju duhovnu obnovu. Za organizaciju je za-dužena skupina u kojoj su sve-ćenik (župnik), jedna nastavnica i jedna redovnica. Broj sudionica po razredu je otprilike 30 do 40 učenica. Cilj duhovnih susreta i obnova jest omogućiti učeni-cama osobni susret s Kristom i njegovim evangeljem, pobuditi u njima žar ljubavi i želju za slu-ženjem Kristu i Crkvi. Također nam je želja uvesti mlade u razmatranje pojedinih tema u skla-du s njihovom dobi i duhovnim razvojem, kao i razviti osjećaj mi-losrdne ljubavi prema bližnjemu.

Sijati slike riječi ljubavi i milosrđa

Susret započinje molitvom i pjesmom, a zatim se djevojke dijeli u skupine. Nakon doručka počinju izlaganja pojedinih tema, najčešće uz korištenje audiovi-zualnih materijala, zatim slijedi osobno razmatranje u tišini. Dje-

vojke u svojim skupinama dijeli vlastita iskustva i razmišljanja o onome što su doživjele za vrijeme razmatranja, a zatim svoja zapaža-nja i dojmove na kreativan način predstavljaju pred svim skupina-ma.

Nakon ručka djevojke raz-matraju o još jednom tekstu, a razmatranje završava molitvom i pjesmom. Na kraju duhovne ob-nove poklanja im se simboličan dar, povezan s tekstovima o kojima su promišljale.

Prema riječima djevojaka, duhovne obnove im pomažu da dublje upoznaju sebe i druge te da s drugima dijeli svoje čežnje, poteškoće, sumnje i vjerska isku-stva. Isto tako uče na koji način osluškivati sebe i druge, a na taj način i bolje razumjeti životno razdoblje koje prolaze. Takav način rada smatraju novim, kre-ativnim i zanimljivim. Pomaže im izraziti se otvoreno i bez straha. Radosno dolaze na te duhovne obnove jer su svaki put sadržajno i doživljajno drugačije, što ih po-tiče da rado ponovno sudjeluju.

Svoje pastoralno djelovanje temeljimo na našoj karizmi i du-hovnosti te nastojimo da uvijek bude u skladu s potrebama i interesi-ma mladih, ali i prikladno njihovoj dobi i vjerskoj zrelosti. U tome nas nadahnjuju riječi naše majke utemeljiteljice, blažene Marije od Propetog Isusa Petko-vić: „Svako dijete i mlada osoba koja nam dolazi duša je koja nam se otvara da je prosvijetlimo sa svetim poukama. Vi, kćeri moje, kao apostoli možete prenijeti na djecu i mlade nauk Isusov i mno-ge ostale stvari korisne za njihov život. Izabrane ste da među nji-ma uvijek sijete slike riječi ljuba-vi i milosrđa i da ih oduševljavate za krjepostan život.“ (Caseros, 14. IV. 1951.)

Madrecitas – službenice milosrđa, misionarke u Ekvadoru

Sestra Iva Jelić rođena je 16. siječnja 1959. u Plavuzima, kod Konjica, u Bosni i Hercegovini. Pripada družbi Službenice milosrđa, zvanoj i ančele. Njezino misionarsko poslanje u Ekvadoru, u kojem djeluje sedamnaest godina, dobro je znano iz dokumentarnog filma Madrecitas – službenice milosrđa, misionarke u Ekvadoru (2015.), u kojem zajedno s hrvatskim sestrama Klementinom Banožić i Antonelom Medić prikazuje zajedničko djelovanje u četiri ekvadorske misijske zajednice.

? **Kako je protekao vaš misionarski put?**

Rodom sam iz Konjica, iz Župe Solakova Kula. Postala sam redovnica 1980. godine, a u misiju u Ekvador krenula sam 4. studenoga 2001. godine, gdje djelujem i danas. Moj misijski poziv bilo je duhovno nadahnucće kojemu se nije moglo suprotstaviti. U Ekvador sam krenula s laganim strahom, ali istovremeno i s Božjom prisutnošću, jer sam bila sigurna da me Gospodin ondje zove i treba. Najprije sam četiri godine pomagala u kući novicijata u odgoju mladih i tumačenju Biblije. Zatim sam deset godina radila u gradu Esmeraldasu u pastoralu žena i u djecjem vrtiću. Nakon toga sam iskušala pravi misijski život u Palo Quemadu, gdje su sestre osnovale misiju prije tridesetak godina. Sad sam ponovno u Quito, glavnom gradu Ekvadora, gdje radim u pastora-

lu. Posjećujem bolesnike, nosim im pričest, vodim jednu biblijsku zajednicu te skupinu od šezdesetak članova koju pripremam za rad s trećom dobi.

? **Što za vas znači biti misionarka?**

U početku sam doživljavala misionara kao uzvišenu, posebnu i božansku osobu te sam mislila da je to za mene posve nedostizno. Mogla sam se samo diviti o. Anti Gabriću i Majki Tereziji. Međutim, kad sam osjetila misionarski poziv, razmišljajući hoću li ga prihvati, osjetila sam da poslanik ne može biti veći od onoga koji ga šalje. Biti misionar znači, jednostavno, živjeti s ljudima i za ljude. Naravno, misionarski život također je pun opasnosti, pa se uvijek preporučamo u molitve.

Laici su bogatstvo i blagoslov

? **Kakvo je vaše iskustvo s trećom dobi, s kojom trenutno radite?**

! Rad s bolesnicima potpuno je drugačije iskustvo od svih koje sam prije imala. U radu s njima treba uvijek biti suošćejan za svačiju bol i siromaštvo, pogotovo onih bolesnika koji svoj križ nose u doista bijednim uvjetima. Njima dolazim s evanđeljem i pričešću da ih duhovno okrijepim, a oni me uvijek radosno iščekuju i govore da su mislili da sam ih zaboravila ako ih ne posjetim nekoliko dana. Postoji šezdesetak članova skupine koja se u našoj kući sastaje jednom tjedno, a koja brine o trećoj dobi, te jedna manja ekipa, koja organizira njihove sastanke i vodi cjelokupnu formaciju. To su volonteri laici, bez kojih bi naš život bio nemoguć. Da smo same redovnica, ne bismo mogle postići ni upola onoga što činimo jer je opseg posla previelik i prezauhtjevan. Ti laici, koje je formirala sestra Klementina, naša

su produžena ruka i već godinama produžuju našu karizmu, djelujući baš kao i mi.

Veoma je malo svećenika, pa zajedno s laicima radimo sve, od pripreme za sakramente do dijeljenja pričesti. Devet je domaćih sestara te se trenutno jedna novakinja priprema za službu milosrđa. Sestre su vrlo pripremljene i već preuzimaju neke naše djelatnosti, tako da ćemo se malo-pomalo moći početi „povlačiti“, s pouzdanjem da će se milosrđe u Ekvadoru nastaviti. Budući da uvijek nedostaje duhovnih zvanja, pozivam sve da mole za zvanja, da bi se milosrđe moglo širiti po cijelom svijetu.

Ekvadorska svakodnevica

? Potresi koji su 2016. godine uzdrmali Ekvador nanijeli su mnogo štete. Jesu li još uvijek vidljive njihove posljedice?

! Još uvijek postoje ljudi koji nemaju smještaj jer su ostali bez svega, dok su oni koji su bili podstanari najviše oštećeni te su mahom završili na ulici. Danima i mjesecima ulagali smo sve snage da uprisutnimo Božju ruku utjehe i providnosti stradalima, ljudima koji su u grču boli, beznađa i tuge na ulici očekivali zalogaj kruha, šaku riže, odjeću, čašu vode ili koji lijek... Država je pomogla u najnužnijem, no mnoge obitelji još uvijek doslovno žive pod najlonom. Od pomoći koja je pristigla izgradilo se mnogo kuća. Naravno, još ih mnogo nedostaje. Nažalost, koliko nam treba molitve, u potrebi smo i za materijalnim, jer se bez toga ni u čemu ne može ići naprijed. Naša crkva sv. Marije Kručikse, u našoj misiji u Palo Quemada, bila je gotovo uništena. Dio zvoničnika je visio, odvojen od lađe crkve, a veći dio krova bio je na podu. Pitali smo se odakle početi – srušiti sve ili samo zakrpati rupe. Bogu hvala, uz puno truda i zahvaljujući donatorima sad je obnovljena.

? Kakva je situacija sa školstvom?

! U Hrvatskoj je normalno da sva djeca idu u školu i da je škola besplatna, dok u Ekvadoru to nije standard i sve ovisi o ekonomskim mogućnostima. Fakultet za većinu učenika ostaje samo ne-

ostvarena želja. U državnim je školama obrazovanje besplatno, no one su puno lošije kvalitete od privatnih škola, koje su pak izrazito skupe. Ipak, mi sestre znamo pitati i moliti da se djeca koja se ističu po pameti i želji za obrazovanjem ipak upišu. Usto je puno djece čije rođenje nije evidentirano ni u kakvu sustavu, pa ih i to sprječava da upišu školu. Roditelji su često toliko siromašni da se nigdje nisu službeno vjenčali, pa ako imaju i po petero-šesteru djece, njihovo rođenje takoder nije nigdje registrirano. Ako ne postoje na papiru, nitko o njima ni ne može voditi brigu. Sjećam se jednog primjera kad smo otvorili misiju u Esmeraldasu. Preko puta nas je živjela žena koja je imala desetero djece u kući koja je napola bila prekrivena krovom, a napola najlonom. Kad bi padala kiša, sve bi unutra bilo mokro i oni bi noć proveli sjedeći. Bili smo skupili novac i odlučili im sagraditi novu kuću. Međutim, kad smo rekli ženi da to zemljište prepriše na svoje ime, da bismo rješili papirologiju, ona nam je odgovorila da nema baš nikakvih dokumenata, kao niti jedno od njezinog desetero djece. Tako da smo prvo morali proći cijeli proces registracije i izdavanja osobne iskaznice da bismo mogli izgraditi drvenu kućicu, da bi obitelj imala suh, siguran život pod sigurnim krovom. U obiteljima su pak teške situacije s obzirom na status žene; da smo novu kuću upisali na muža, on bi mogao istjerati i ženu i djecu i tražiti novu partnericu. S obzirom na to da je žena uvijek u podredenom položaju, trudimo se najprije pomoći ženama.

Sličnosti i razlike

? Koje su razlike, a koje sličnosti između Ekvadora i Hrvatske?

! Kad sam tek došla u Ekvador, sve je bilo potpuno drugačije od života u Hrvatskoj. Malo pomoću sam se naviknula i ubrzo iskusila kako su duše Ekvadoraca posve drugačije: toliko su me osvojili da osjećam da sam više ja naučila od njih, nego oni od mene. Ovih je šesnaest godina u Ekvadoru samo proletjelo.

Hrvatska ima ekonomske mogućnosti, no Ekvador ima unutarnje bogatstvo, radi kojeg su ljudi zadowoljni i bezbjedni. Njima nedostaje evanđelje, no imaju Boga, dok mi imamo sve, ali nisam sigurna koliko smo doista blizu Bogu. Dok u Ekvadoru svake nedjelje na misu dolazi mnoštvo djece, u hrvatskim crkvama vidam uglavnom odrasle, bez djece i mladosti, što mi je uistinu neobično. Zato pozivam sve, posebice mlade, da priđu Crkvi, jer ih Bog s radošću iščekuje.

Imate li poruku za čitatelje?

Hvala svim dobročiniteljima, bez kojih ništa ne bismo mogli učiniti za pomoći ljudima, kao i Papinskim misijskim djelima, koja stoe i našeg rada. Neka nam blažena Gospa bude primjer kako pomoći drugima, kao što je ona išla pomoći svojoj rođakinji Elizabeti. Po njezinu primjeru svatko od nas može pomagati drugima na svoj jedinstveni način.

Razgovarala: Ines Sosa Meštrović

Da bi ekonomisti imali snagu odbaciti svaku ekonomiju koja isključuje pojedine skupine ljudi i da znaju pronašlaziti nove puteve

Poštovani čitatelji, ovaj mjesec razmišljamo i molimo za one koje imaju odgovornost u ekonomiji. Čini se da nam je preostala jedino molitva, s obzirom na to da su bogati sve bogatiji, a siromašni sve siromašniji. Izvještaj o svjetskoj nejednakosti za 2018. godinu, temeljen na prikupljenim podatcima međunarodnog tima istraživača, pokazuje da je rast prihoda koji je ostvario 1 % najbogatijih ljudi na svijetu imao 27 % udjela u ukupnom rastu bogatstva, što je dva puta više od udjela 50 % najsiromašnjih. Prema drugim podatcima, od prije nekoliko godina, svjetska elita, koju čini 85 superbogatih ljudi, posjeduje jednako bogatstvo kao i 3,5 milijarda najsiromašnjih stanovnika svijeta. Možda je još gori podatak koji nam donosi izvještaj Ujedinjenih naroda, gdje se navodi da raste broj gladnih u svijetu i da je 2016. godine bez hrane bilo 815 milijuna ljudi, što je 11 % svjetske populacije. S druge strane isti nam izvještaj pokazuje da u svijetu ima dovoljno hrane za sve, ali se godišnje baci 1,3 milijarde tona hrane.

Mnogi danas ne vide osobu pokraj sebe, onoga koji je siromašan i u potrebi. Mnoge se tvrtke bogate na račun siromašnih, mnoge tvrtke i osobe u svojem poslovanju nemaju osjećaj za društvo i situaciju koja je

oko nas. Društveno odgovorno poslovanje svojevrsno je dobrovoljno angažiranje, koje se u praksi provodi uključivanjem tvrtki, organizacija i politike u zajednicu na nekoliko načina: zakonima, donacijama, sponsorstvom, darovnicama, potporama, pomoći u hrani i odjeći te brojnim drugim načinima aktivna sudjelovanja u rješavanju društvenih potreba i problema. U današnje vrijeme osobe koje odlučuju o ekonomskim pitanjima imaju velik utjecaj na političke i društvene procese u cijelom svijetu, s obzirom na to da globalizacija oblikuje našu sadašnjicu kao malo koji suvremeni proces. U toj globalizaciji vidimo da ima ljudi koji su siromašni i u potrebi, ali i onih koji su bogatiji. No, kao što je papa Franjo naglasio: „Kada u središtu sustava više nije čovjek nego novac, muškarci i žene više nisu osobe nego sredstva logike odbacivanja koja uzrokuje duboke nejednakosti. Ekonomija koja isključuje i koja je nepravedna jest ekonomija koja ubija.“ Oni koji odlučuju o raspodijeli novca, često isključuju i nepravedno dijele ono što zarade na teret siromašnih. Možemo se zapitati: Kamo je nestao čovjek?

Mi kršćani osobito smo pozvani od Gospodina na evandeoski način života te na umjerenost, što znači da trebamo tražiti ono bitno i naučiti se

Piše don Pero Miličević,
dijecezanski ravnatelj PMD
Mostarsko-duvanjske
i Trebinjsko-mrkanjske
biskupije

osloboditi mnogih površnih i beskorisnih stvari koje nas guše, kao što su silna želja za posjedovanjem i klanjanje novcu. Od nas se očekuje da budemo, društveno rečeno, solidarni jedni s drugima. Iskustvo Boga, koji je solidaran s čovjekom, potiče sve ljude, a osobito vjernike, da i sami žive istinsku solidarnost s braćom i sestrama. Ne mogu biti sretan ako je moj brat pokraj mene nesretan, gladan i bolestan. Ta pozvan sam u drugome prepoznati Krista! Na to nas osobito potiču Isusove riječi: „Dodite, blagoslovjeni Oca mojega! Primitate u baštinu kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaognute me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dodoste k meni.“

Molimo Gospodina da nas same, a i one koji svojim djelovanjem mogu pridonijeti poboljšanju situacije u svijetu, dotakne trpljenje tolike naše braće i sestara, svih onih koji su i u ovome našem vremenu i društvu isključeni. Isus nam poručuje: „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinistе!“ Tko nije navezan na teret bogatstva, može se radovati životu radi življenja samoga, koje mu Bog na dar daje. Na tu nakanu molimo se uskrsnom Kristu.

PLITVICE

Održana godišnja skupština Nacionalnog vijeća PMD-a u RH

Misom u crkvi Hrvatskih mučenika na Udbini započela je 5. ožujka godišnja skupština Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj. Misno slavlje predvodio je gospičko-senjski biskup Zdenko Križić, u zajedništvu s umirovljenim biskupom Milom Bogovićem, Antunom Štefanom, nacionalnim ravnateljem Papinskih misijskih djela Hrvatske i (nad)biskupijskim ravnateljima Papinskih misijskih djela svih hrvatskih (nad)biskupija. Na početku je vlč. Antun Štefan predstavio vjernicima sve biskupijske ravnatelje PMD-a i prenio im pozdrave hvarsko-bracko-viškog biskupa Slobodana Štambuka, predsjednika Vijeća HBK-a za misije. Biskup Križić je u propovijedi zahvalio svim velikodušnim osobama koje su posle u daleke zemlje da bi naviještale radosnu vijest i služile onima koji su duhovno i materijalno bijedi, dijeleći s njima njihovu muku i tjeskobu, privodeći ih Isusu iz dana u dan. Također je zahvalio svima koji pridonose misijama, materijalno i svojim molitvama, posebno istaknuvši da evangelizacija nema uspjeha bez karitasa, bez dobrote i ljubavi. Biskup Križić sve je potaknuo na molitvu za misionare i misije po uzoru na sv. Tereziju Avilsku i sv. Malu Tereziju. Na kraju misnog slavlja okupljene ravnatelje pozdra-

vio je upravitelj svetišta vlč. Josip Šimatović.

Radni dio godišnje skupštine nastavljen je u utorak 6. ožujka u pastoralnom centru u Plitvicama. Zasjedanje je započelo molitvom i pozdravnim obraćanjem nacionalnog ravnatelja vlč. Antuna Štefana, koji je uputio pozdrav okupljenima biskupijskim ravnateljima te nacionalnom ravnatelju Papinskih misijskih djela u BiH mons. Luki Tunjiću. Uz ostalo, prenio je i pozdrave predsjednika Vijeća HBK-a za misije mons. Slobodana Štambuka. „Našim misionarima pomažemo tako da budemo ovdje živa Crkva. Dok ćemo to biti, onda će i ovdje cvjetati misijski pastoral, onda će biti i dovoljno molitava i žrtava za misije“, istaknuo je u pozdravnom govoru vlč. Štefan. Pozdrave uime domaćega, gospičko-senjskog biskupa Zdenka Križića i u svoje ime okupljenima je uputio vlč. Dino Rupčić, ravnatelj PMD-a Gospičko-senjske biskupije i župnik Župe sv. Ivana Pavla II. u Donjem Lapcu. Pozdravima se pridružio i nacionalni ravnatelj PMD-a BiH te podsjetio da radimo za isti narod, za iste misionare Crkve u Hrvata. Nakon pozdravnih govora uslijedili su izvještaji Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela te izvještaji po (nad)biskupijama za 2017. godinu. U poslijepodnevnim su

satima sudionici raspravljali o predstavljenim akcijama i animacijskim materijalima te nastavili planiranje za sljedeću pastoralnu godinu. Misu u kapeli pastoralnog centra predvodio je Antun Štefan u koncelebraciji s ostalim ravnateljima PMD-a te Goranom Antunovićem, ravnateljem pastoralnog centra. Nakon mise ravnatelji su gledali film *Lica puna nade* autora dr. Krinoslava Novaka, koji govori o školovanju djece u misijskim zemljama, a posebno u Beninu, gdje je film i sniman.

Treći, posljednji dan skupštine, započeo je misom u kapeli pastoralnog centra, koju je predvodio mons. Luka Tunjić. „Korizma je povlašteno vrijeme produbljivanja misijske svijesti i misijskog djelovanja. Odricanje koje smo izabrali u korizmenom vremenu, imat će najbolji učinak ako ga namijenimo potrebnima u misijama“, istaknuo je u propovijedi mons. Tunjić. Nakon mise uslijedilo je nastavak skupštine te dogоворi oko programa i animacije tijekom ove i sljedeće pastoralne godine. Ravnatelj Antun Štefan izvjestio je sudionike o pripremama za susret misionara koji će se od 30. lipnja do 3. srpnja održati u Zagrebačkoj nadbiskupiji, u karlovačkoj regiji. Susret je završen molitvom za uspjeh misijskog djelovanja Crkve.

Preminula s. Krucifiksa Ivelić

U 71. godini života i 52. redovništva, preminula je 16. ožujka 2018. u Splitu, s. Krucifiksa Ivelić, članica Družbe Služavki maloga Isusa, bivša misjonarka u afričkoj državi Ruandi. S. Krucifiksa (Katica) Ivelić rođena je 31. svibnja 1947. godine u Pražnicama na otoku Braču. U družbu Sužavki maloga Isusa primljena je 10. prosinca 1964. godine, a u novicijat 15. kolovoza 1966. u Zagrebu. Prve redovničke

zavjete položila je u Zagrebu 15. kolovoza 1967., a doživotne 15. kolovoza 1975. godine u Dubrovniku. Nakon položenih prvih redovničkih zavjeta do 1987. godine živjela je u redovničkoj zajednici u Essenu. Radila je u bolnici, kao patronažna sestra po župama i u staračkome domu u Essenu. Od 23. listopada 1983. godine do 14. prosinca 1986. godine vršila je službu kućne poglavarice u redovničkoj zajednici u Essenu. Tada se pripremala i za odlazak u misije. U studenom 1986. godine pohodala je tečaj za tropske bolesti, a 1987. godine u Parizu je sudjelovala na tečajevima i učenju francuskoga jezika. U misije je otisla 24. veljače 1988. godine, u misiju Rutonde u Ruandu gdje živi i djeluje do 14. travnja 1994. godine. Zbog ratnih sukoba u toj zemlji vraća se u domovinu te je do 1997. godine živjela u redovničkoj zajednici na Šinama u Splitu, djelujući u službi savjetnice u provincijalnome vije-

ću, a zatim njegujući bolesne sestre. Od 1998. do 2000. godine preuzela je službu kućne predstojnice u Solinu, zatim provincijske savjetnice i provincijske ekonome. Na Generalnom kapitulu Družbe 13. srpnja 2000. godine izabrana je za vrhovnu savjetnicu u Vrhovnoj upravi Družbe, gdje je obavljala i službu vrhovne ekonome do 22. lipnja 2006. godine. Obnašala je, zatim, službu kućne predstojnice u samostanu Sv. Obitelji u Dubrovniku. Od 2007. do 2013. godine obavljala je službu provincialne savjetnice i zamjenice provincijske glavarice te predstojnice u samostanu sv. Ane u Splitu. Premeštena je, potom, u samostan u Solinu gdje je živjela do 2015. godine. Od 2015. godine preuzela je službu kućne poglavarice u redovničkoj zajednici u Essenu. Misa zadušnica i sprovodni obredi bili su na splitskome gradskom groblju Lovrinac 20. ožujka 2018. (RV)

U samostanu sestara Službenica Milosrđa – Anćele svečanim misnim slavlјem koje je u suslavljisu s povjerenikom za misije Splitsko makarske nadbiskupije don Jakoslavom Banićem predvodio mons. Miroslav Vidović, generalni vikar Splitsko makarske nadbiskupije, u subotu 24. ožujka po prvi put proslavljen je Dan svjedoka vjere.

U Splitsko-makarskoj nadbiskupiji postoji određeni broj svećenika i osoba posvećenog života koji su svoj život posvetili svjedočenju vjere u misijskim krajevima, a svojom svećeničkom-redovničkom pripadnošću povezani su s Nadbiskupijom. Ovim danom, koji se obilježava na razini sveopće Crkve, i mi, kao dionici te iste Crkve, pozvani smo Bogu za-

SPLIT

Proslavljen Dan svjedoka vjere

hvaliti, a ujedno i moliti za ove osobe kojima je ovaj Dan na poseban način posvećen, kazao je mons. Vidović.

Na početku misnoga slavlja zahvalio je novozabranom povjereniku za misije don Jakoslavu Baniću na njegovoj inicijativi da se Dan svjedoka vjere od sada obilježava i u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji. Istaknuo je kao je neposredan povod za obilježavanje toga Dana život i žrtva nadbiskupa Oskara Romera koji je posvjedočio svoju vjeru u Boga i istinu koja se nije mogla ušutkati

i koja traži čitav život. Govoreći o svjedocima vjere diljem svijeta kazao je kako je dovoljno pogledati statistike koje pokazuju da ne prođe niti jedna godina, pa ni u ovom 21. st. kojega mnogi smatraju humanim, da nema na desetke onih koji su posvećujući svoj život za Krista i za druge postali žrtve, svjedoci vjere.

Spomenuo je silne strahote i poniženja koje u Ruandi, Burundiju diljem svijeta proživljavaju svjedoci vjere i koji su pored svega ostali čvrsti i ustrajni. Njihov motiv

s kojim su pošli daleko od svoje rodne grude je okupiti narod Božji pod jednim jedinim kraljem, Kristom Kraljem i dati svoj život za njega, za njegovu

ideju da se čitav narod okupi i da bude narod spašenih. „Koje li sreće i zadovoljstva kad netko pode s tom sviješću i spoznajom negdje drugdje

svjedočiti i koje li sreće kad netko ima i privilegiju dati život s takvom spoznajom“, kazao je propovjednik te istaknuo kako treba diviti se tim svjedo-

cima pa osjetiti i sram, jer vro često u različitim situacijama čovjek se prepade ne budućnosti, vremena i onim što ono nosi.

Zdravka Andrijašević

RIJEKA

Jedan dječji rad za jedan dječji obrok u Boliviji

Uprosincu 2016. godine čitala sam tekstove fra Ivice Vrbića na društvenoj mreži. U tekstovima u kojima je opisavao svoj misionarski poziv i probleme s kojima se susreće osjetila sam dubinu kojom doživljava svijet oko sebe i istinsko predanje svojemu pozivu. Danima sam razmišljala o tim tekstovima i odlučila sam mu napisati poruku. Zaposlena sam u Domu za odgoj djece i mladeži u Rijeci. Posebna je milost raditi s djecom koja imaju teške obiteljske sudbine, koja vape za ljubavlju i priznanjem društva. S takvom djecom može se promijeniti svijet, ona imaju veliko srce i razumiju ljudske potrebe. Znajući da imam takvu potporu, otišla sam u Riječku nadbiskupiju, gdje me dočekala Andreja Škarabot Kunštek, suradnica Povjerenstva za misije, koja je s oduševljenjem podržala moju inicijativu. Ideja je bila da korisnici poludnevnih boravaka u Domu za odgoj djece i mladeži izraduju keramičke proizvode koji bi se prodavali na štandovima ispred crkava, da bi se na taj način prikupljala sredstva. Bilo je lako provesti zamisao u djelo jer sam imala potporu svoje ravnateljice Danke Majić, kao i vrijednih kolegica koje su mi se odmah priključile: Ivane Požar Matijašić, Lidije Petrovački, Sandre Margan Sušlić i Jele Tuzlak Petrić.

Uslijedio je višemjesečni rad vrijedne djece, njih oko 50, koja

su neumorno mijesila glinu, izradivala predmete te ih ukrašavala da bi bili spremni za prodaju. Štandovi su bili postavljeni ispred župnih crkava sv. Ivana Krstitelja na Škurinjama, Blažene Djevice Marije Karmelske na Donjoj Drenovi te u Svetištu Majke Božje Trsatske. Uz potporu župnika i trsatskih franjevaca, koji su najavili s ambona našu prodaju, dječji su radovi nestajali sa štanda velikom brzinom. Cijena proizvoda bila je simboličnih 8 kn, koliko iznosi cijena obroka u toj južnoameričkoj zemlji. Prodajom njihovih radova prikupljeno je oko 12 000 kn, koje smo uplatili na račun Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u RH, za misionara fra Ivicu Vrbića. Sredstva koja su učenici prikupili za djecu Bolivije bit će namijenjena za obroke školskoj djeci o kojoj skrbe kapucini. Građani Rijeke pokazali su iznimnu solidarnost i osjetljivost za potrebite, bez obzira na to koliko su oni daleko i što ih vjerojatno nikada neće vidjeti. Vjerovati a ne vidjeti, to je Božji dar.

Akcija je zaključena 21. veljače 2018. godine, kad su se svi sudionici susreli s nadbiskupom Devčićem u prostoru Riječke nadbiskupije.

Razveselio nas je i fra Ivica Vrbić, koji nam se obratio putem Skypea, pa smo ga imali prigodu vidjeti i s njim razgovarati.

Hvala našim misionarima, koji nas uče da nije bitno gdje se nalazimo, koliko imamo materijalnih dobara, niti kojim jezikom govorimo sve dok smo na strani ljubavi. Ljubav je univerzalan jezik, koji je trajno i neraskidivo povezao djece u Rijeke i Bolivije.

Dunja Osojnak Marinović

TROGIR

Misijski susret

Lačka udruga mladih Hrvatski katolički zbor „MI“ (HKZ „MI“) djeluje u Trogiru pri katedralnoj Župi sv. Lovre tri godine. U subotu 24. veljače 2018., na svojem redovitom sastanku, ugostili su djevojku Evu Ćurković, iz Splita, koja je volontirala osam mjeseci u misijama u Ekvadoru, gdje je boravila u Zajednici Krista Misionara Molitelja. Misija se nalazi u mjestu San Francisco de Oyacoto, u blizini Quita, glavnog

grada Ekvadora. Republika Ekvador je suverena država u sjevernom dijelu Južne Amerike, a ima oko 15 milijuna stanovnika. Graniči s Kolumbijom na sjeveru i Peruom na jugu, dok na zapadu izlazi na Tih ocean.

U ugodnom druženju Eva je miovima oduševljeno pripovijedala o svojem iskustvu u misijama, gdje je boravila kod s. Lenke Čović, koja već 33 godine djeluje kao misionarka u Ekvadoru. Sestra

Lenka pomaže tamošnjim stanovnicima koji trpe zbog mnogih problema, kao što su ovisnosti o drogi, kriminal, prostitucija, glad, različite bolesti i siromaštvo, a u sve uključuje i navještanje vjere u Isusa Krista.

Eva je pozvala mlade da razvijaju u sebi misijski duh i budu glasnici misija u svojoj sredini. Miovi su pozorno slušali Evino iskustvo i jednoglasno obećali duhovnu i materijalnu podršku misionarima i misi-

onarkama, najavivši već za 8. travnja humanitarni koncert duhovnih pjesama za misije, koji će se održati u trogirskoj katedrali.

Daniela Radan

U petak 23. veljače u Biskupskom ordinarijatu u Varaždinu održan je seminar misijskih animatora župnih zajednica Varaždinske biskupije. Dvadesetak župnih animatora na samom je početku susreta pozdravio uime varaždinskog biskupa generalni vikar Antun Perčić. Cilj formacije misijskih animatora jest da se u svakom vjerniku snažnije razvije

nego mi misionari. Naš Hrvatski narod u svijetu trenutno ima 80 misionara. Ako si zaljubljen u Isusa, onda moraš o njemu pričati. Voljeti misije znači da vam je vjera zrela.“ – poručio je vlč. Antun Štefan. Jedno je od nastojanja te formacije da se nastave okupljati misijski animatori u župama u kojima oni već postoje na području naših nadbiskupija i biskupija, a u onim župama u kojima još ne postoje, da ih se

VARAŽDIN

Formacija misijskih animatora

misijska svijest i da ih se učini sposobnima konkretno sudjelovati u animiranju misijskog pastoralnog župne zajednice pod vodstvom svojih svećenika. „Svi imaju pravo na Isusa. Isus je Bog koji oslobađa, Bog koji opraća. Bog koji nam je otvorio nebo. Zašto bismo samo mi u Hrvatskoj imali pravo na Isusa? To pravo imaju i oni koji nikada nisu čuli za njega. A tko će im to dati,

potakne na konkretno djelovanje. „Počeli smo s formacijom misijskih animatora u mnogim biskupijama, negdje tek započinjemo, no u većini biskupija postoje žarišta u župama koje su već odavno započele s misijskom animacijom, pa su proširele svoje djelovanje i na susjedne župe. One velike, ali i one male postaju bogate misijskom radošću“ – rekla je Ines Sosa Meštrović. Formacije misijskih animatora do sad su održane u Riječkoj i Zadarskoj nadbiskupiji te u Sisačkoj, Požeško-pulskoj i Šibenskoj biskupiji. U Varaždinskoj biskupiji za pitanja misija zadužen je vlč. Dominik Vučaković, župnik Župe svetog Leopolda Bogdana Mandića u Koprivnici. „Misijska svijest treba se razvijati od malih nogu. U Varaždinskoj biskupiji smo, hvala Bogu, prije nekoliko godina imali seminar za misijske animatore. Oni su u svojim župama pokrenuli misijske zajednice i molitve za misije. Animatori organiziraju i različite projekte da bi se i materijalno pomoglo ljudima u misijskim zemljama“ – rekao je vlč. Vučaković.

Goran Damjanic

INDIJA
— o. Ante Gabrić

„Horinda gelo, Horinda gelo! — Lađa za Horindu odlazi, lađa za Horindu odlazi!“ odjekivao je monotoni glas lađara dolje s Gangesa.

Baš je pred podne. Sparina je nesnosna. Kao da se nekakva mora objesila nad čitavim krajem. Zadah blata s Gangesa još je težom činio i onako već tešku atmosferu. S jugozapadne strane kao goleme kule podizali su se crni oblaci.

„O re mađhi! — Lađaru, brajko!“ povikah stariom dideku na kormilu, „deder ti što prije razapni svoje malo jedro. Za nama je oluja“.

Stari je samo malo žmirnuo desnim okom. Vidio je on i crnjih oblaka u svom životu. Glavna je briga njemu da mu se lađica što više napuni. Mjesta ima tek za kojih desetak ljudi, a nas je već 15. Stišćemo se. Pod malim slamlnatim krovom nije se moglo ni sjediti.

„Gonga nodir dak — Gangesov zov“

Horinda gelo, Horinda gelo!“ više naš stari „kapetan“. Mjesta više nije bilo, no ljudi još dolaze. Vjerovali ili ne: kad smo se otisnuli od obale, bilo je u lađi 23 osobe, od toga 6 žena. I dakako naša prtljaga. Malo što se nismo prevrnuli, kad se lađica okretala.

„Čup kore bošo, čup kore bošo!“ bila je službena zapovijed kapetana. Nego lako je zapovijedati. Daj mi mjesta da mogu sjesti! Stisnuti smo ko srdele. A vrućina da se čovjek rastopi. Neki debeli trgovac uza me sjedi i puše kao stroj. Ja mršav, pa je nekako išlo. Nismo bili ni desetak minuta na rijeci, kad li neki tihu, potajni šum doprije do naših ušiju.

„Gonga nodir dak — Zov Gangesa“, nazvali su ga ladari. To je uistinu strašan zov. I najhrabrijem kormilaru dršcu i ruke i srce. Voda je postajala sve nemirnija. Naš slavnii kapetan samo zapovijedi daje. „Mirno! Ju-nački se držite! Sve će biti dobro. Moja je kosa na Gangesu posijedila ... Amar dike ćeje dekho! — Na mene gledajte!“

No, svatko gleda na valove ... gleda, čega će se prihvati u slučaju najgoreg. Lađica je tako prenatpana, da je tek 3 do 4 prsta bila nad vodom. Pljus! i prvi val se prelije preko prednjeg dijela lade. Žene od straha povikaše. Ljudi se uzneniriše. Onaj debeljk trgovac uzvрpoljio se i miče se sad amo, sad tamo. Prihvatio sam ga s obje ruke i posadio ga opet na prijašnje mjesto. Lađa se skoro prevrnula zbog gubitka ravnoteže. Drugi val dohvati srednji dio lađe. Sve je mokro: i mi i prtljaga. Slana i zamazana voda.

Trgovac više na „kapetana“, no njegovo je lice mrko, zabrinuto. Crni oblaci za ledima sve se više bliže. Kao uklete aveti s istegnutim prstima spuštaju se nad rijeku Ganges. A pred nama je najopasniji dio puta: strašni vir na zaokretu rijeke uz Amđharu. Zavrti li nas voda tamo, nikome nema spasa. Tu je prije nekoliko dana nastradala jedna lađa. Svatko se stisnuo u svoj kutić i nastoji da bude što manji. Vjetar zviždi, Ganges se počeo pjeniti. Započela je strašna igra.

„Ako želiš naučiti moliti, podi na more!“ kaže stara latinska poslovica. Na uzburkano more, na vodenim grob tisuća i tisuća žrtava. I onog sparnog podneva na Gangesu stala se dizati k nebu molitva. Na lađi su većinom pogani. Oni zazivaju svoja božanstva. Sklopljene ruke na čelu, oči uprte put neba. Opasnost je. Samo Bog nas može spasiti. Moj Sluga zavlje Gospu. Ljudi znaju da sam ja svećenik. Rekao sam im da sve svoje pouzdanje stave u Isusa. I nehotice su mi misli letjeli na Genezaretsko jezero, gdje je pred 20 stoljeća On bio u istoj pogibelji, kad se ono mala apostolska lađica topila.

„Dhanr dhole dholo! — Junački veslaj!“ začu se zaprepašteni glas kormilara. Bili smo desetak metara od vira. Strašno ga je bilo pogledati. No išli smo strujom plime. To nam je jedini spas. Lađar se objesio na kormilo. Lađu pod svaku cijenu treba držati na desnu stranu. Vjetar je sve jači. Svaki pedalj znači Miže život ili smrti. Kojih stotinu metara i bit ćemo izvan pogibelji. Sve skupa je trajalo tek nekoliko minuta, no za sve je to bila vječnost. Ljudi su se od straha hvatali jedni za druge, kao da su izgubili glavu. Trgovac je zgrabio svoje cipele i držao ih u desnoj ruci. „Mir, mir, ljudi“, rekoh im, „obala je blizu!“ I ljudi se smiriše. Kad smo se malo razabrali, vir je već bio iza nas. Stari kormilar uzdahnu i obrisa si debele kaplje znoja s čela. „Šabaš, Šabaš! — Sve je u redu!“ povika on

veslačima. „Uz vesla, pa ravno do Horinde!“

No nije išlo baš tako ravno, kako smo se svi nadali. Gledajući na uzburkanu rijeku, i od straha pred virom na oblake se nije nitko ni obazirao. Kao jato crnih grabljivih jastrebova spuštali su se na nas svojim strašnim pandžama, dok se naša lađica, mali galeb, borila na život i smrt usred razbjegnjelog Gangesa.

Dolazak u selo Horinda

U daljinu se pojavilo selo Horinda, a i s njime i nova nada da će se sve sretno svršiti. No, iznenada se na obali počeše svijati stabla, dok se oblak prašine, lišća i manjih grana silnom brzinom spuštao prema rijeци. Svi smo od straha protrnuli. I što bi rukom o ruku, već se sila ciklona oborila na rijeku i na našu malu barku. Sve je izgubilo glavu. Kušam ljuđe miriti, no svatko se boji za svoju glavu. Veslači su ipak slušali. „Ravno na desno!“ povikao sam njima i kormilaru. Bili smo se naime, primakli jednom pješčanom nasipu. Prije nego što smo mogli pričvrstiti lađu, ljudi su poskakali kud koji i trči prema obali. Čak i veslači. A sidro još nije bilo pričvršćeno.

Zene su počele naricati. Struja je lađu opet zahvatila i strahoviti ju je ciklon nosio prema sredini rijeke. A počela je i kiša padati. Strašna tropска kiša, pomiješana s velikim zrnicama tuče. Kao debeli orasi udarala je tuča po glavi i ledima. No nije bilo

vremena za razmišljanje. Već sam bio bosonog. Talar sam ovio oko pasa i skočio sam u rijeku. Zgradio sam konop lađe i iz petnih žila, protiv vjetra, tuče i struje, privukao sam opet lađu na pjesak. Morskih pasa je na sve strane, no usred te strašne pogibelji na njih nitko nije ni mislio. Nebo kao da se otvorilo. Pljusak, tuča i oluja htjeli su nas zakopati u pjesak.

Moje misne stvari sve su na lađici, i to otkrivene. Svetu misu još nisam rekao. Reći će je navečer u obližnjem selu. Skočio sam gore dršćući od studeni. Čudo Božje milosti, da tako jaka tuča nije slomila moje naočale. Sjeo sam uz svoju prtljagu, otvorio kišobran, da si barem glavu malo zaštitim. No kišobran se slomio kao da je od papira. Pljušti, tuče, zviždi...

Nakon pola sata sve je opet mirno: i crni oblaci, i rijeka, i naša rebara, smekšana tučom. Prokisli, prozebli, prestrašeni — ljudi se skupili oko mene. Mogao sam se još micati te odoh u selo da za sve pripravim nešto topla čaja. I zasluzili smo ga: i mi i slavni naš kapetan. Čucao je kao prokisao pijetao. „O djede, kosa danas i još više posijedila na Gangesu“ — „Ah, Oče, Oče, skoro je i otpala!“ cvokočući zubima, odgovori naš jučački kormilar „Galeba“.

Svima nam je na usnama bila zahvalna molitva, dok sam u duhu gledao vaše sklopljene ruke za mene. Hvala vam, od srca hvala!

Blaženi Alessandro Dordi

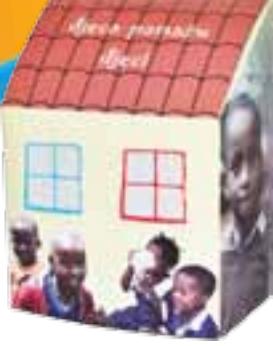
Svjedočanstva mnogih opisuju oca Alessandra kao predan i jednostavna misionara, čovjeka molitve. On bio je neustrašiv i hrabar putnik i imao je posebnu karizmu za naviještanje Božje riječi. Njegova je želja bila ići u Afriku kao misionar, točnije u Burundi. Nakon posjeta nekim latinoameričkim zemljama, odabrao je Peru, kamo je i stigao 1980. godine. Ta je godina bila posebno burna zbog raznih nasilja komunističkih gerilskih skupina i vrlo teške ekonomskе krize. Otac Alessandro je organizirao različite tečajeve, provodio programe opismenjivanja naroda, sagradio crkve i župne kuće. U svemu je nastojao pokazati da je i on jedan od njih. Rado je dijelio njihove običaje, sudjelovao u proslavama blagdana i dijelio životne poteškoće stanovnika zemlje pogodene političkim nasiljem, terorističkim napadima, otmicama i prosvjedima.

Posebno je bio predan obiteljskom pastoralu, organizirajući različite pripreme za sakramente u manjim zajednicama. S radošću je redovito posjećivao udaljena mjesta i suradivao s drugim pastoralnim djelatnicima i vjerskim zajednicama.

Uz potporu Španjolskog karitasa, na razne se načine zauzimao za promicanje dostojanstva žena, posebno 1983. godine. Otac Alessandro trudio se poboljšati njihove uvjete, da bi sve majke imale dostojanstven život. Treba istaknuti da je vodio zajednice koje su se bavile raznim aktivnostima – od obrtničkih radionica do kratkih tečajeva o raznim zanatima (šivanju, vezenju, prvoj pomoći, higijeni i zdravlju). Ni pastoral zdravstva nije izostao. Naime, zahvaljujući donacijama, otac Alessandro je pokrenuo i sagradio mali centar za prvu pomoć. Nažalost, bilo je to teško vrijeme raznih razdora u Peruu, zemlji u kojoj je sjeme terorizma bilo je posijano i urodilo mržnjom. Crkva i svećenici bili su posebno i nemilosrdno proganjeni. Biskup Chimbotea mons. Luis Bambarén Gastelumendi bio je uza svoj narod, koji je ohrabrio na razne načine. Posebno je bio potresen viješću o ubojstvu dvojice vrijednih i predanih poljskih misionara. No ubrzo je Alessandro doživio istu sudbinu. Naime 25. kolovoza 1991., u pratinji dvojice sjemeništarca, Alessandro je vozio kombi prema mjestu Vinzos da bi slavio svetu misu. Odjednom su ih okružili nasilnici i prisilili dvojicu sjemeništaraca da se udalje s tog mesta. „Rekli su nam da odemo s tog mesta i odveli nas. Dok smo hodali, čuli smo pucnjavu“, svjedočili su sjemeništarci. Otac Dordi ubijen je s tri metka.

Vlč. Odilon Singbo

Dana 5. prosinca 2015. godine papa Franjo proglašio je blaženima dvojicu poljskih franjevaca konventualaca, Michala Tomaszeka i Zbigniewa Strzalkowskoga, kao i talijanskog svećenika Alessandra Dordija, koji su ubijeni iz mržnje prema vjeri 1991. godine u Peruu. Alessandro Dordi rođen je 22. siječnja 1931. u Gromo San Marinu, u Italiji. Studirao je u biskupijskom sjemeništu u Bergamu, gdje je i zaređen za svećenika 1954., kad je imao samo 23 godine. Nakon ređenja poslan je na poplavljeno područje Polesine, u sjeveroistočnoj Italiji, gdje je djelovao sve do 1965. Svoje svećeničko djelovanje nastavio je kao radnik svećenik među talijanskim iseljenicima u Le Locleu, u Švicarskoj, od 1966. do 1979. S obzirom na to da je bio član misionarske zajednice iz Bergama, rado je prihvatio poziv monsinjora Luisa Bambaréna, tadašnjeg biskupa Chimbotea, u Peruu, i preuzeo veliku Župu Raspetog Gospodina u Santi, regija Áncash.

ZA MISIJE I MISIONE:

Nadbiskupijski centar za pastoral mlađih „Ivan Pavao II.“ Sarajevo 1.190 KM * Nikolina Petrović, Vitez 10 KM * Anto Jurić 60 KM * Zora Hrgota, Solin 50 EUR * Školske sestre franjevke, Jajce 100 KM * N. N. 200

KM * Župni ured, Lovnica 100 KM * Ivanka Bencun, Kisieljak 50 KM * Mirjana Kutleša, Grude 10 KM * Ivana Juroš, Žepče 40 KM * N. N. svećenik, Sarajevo 100 KM * Veronika Valičević 50 kn * Zdravka Lovrić 50 kn * Svjetlana Stipić 100 kn * Mirjana i Vjeran Ivošević 15 EUR * Ivana Josipović 100 kn * Marija i Božo Kostešić 100 kn * Klara Poščić Stilin 100 kn * N. N. 100 EUR * Elizabeta Grigić 100 kn * Ivka Nedić 50 kn * Manda Vujić 100 kn * Jela Zubak 800 kn * Miroslav Blažan 50 kn * Nedjeljka Koprić 50 kn * Zaja Zubčić 50 kn * Vjekoslav Klarić 60 kn * Goran Šipek 50 kn * Zdenka Sever 100 kn * Marina Jadrijević 50 kn * N. N. 50 kn * Gordana Radošević 50 kn * Marinko Hudolin 200 kn * Obitelj Majić 1.200 kn * Maro Kaluz 525 kn * Luka Savin 500 kn * Božidar Škarec 100 kn * Dominika Papic Kukić 100 kn * Ivica Bradara 150 kn * N. N. Split 337 kn * Dušanka Tadić 200 kn * Ivo Marušić 100 kn * Marica Marčelja 200 kn * Aleksandar Jazić 70 kn * Manda Bunjevac 200 kn * Ivanka Benjak 200 kn * Ivo Anić 200 EUR * Ana Kelava 100 kn * Miroslav Fadić 100 kn * Jakov Golomeić 750 kn * Ivan Ujević 150 kn * Župa Vladislavci 110 kn * Zdenka Podhraški-Rejla 20 kn * Niko i Zdravka Jukić 700 kn * Ljiljana Benčak 200 kn * Nada Gašparović 100 kn * Ana Kulukljaca 50 kn * Jasna Mikulić 100 kn * Mate Radoš 150 kn * Hrvoje Cerovac 200 kn * Marija Grabić 50 kn * Tomislav Skroza 500 kn * Zdravka Lovrić 50 kn * Serđo Pavić 200 kn * N. N. 200 kn * N. N. 100 USD * Vinko Medić 100 EUR * N. N. 150 kn * N. N. 30 EUR * Davor Cindrić 425 kn * Mirjana i Vjeran Ivošević 15 EUR * Ivana Josipović 100 kn * Vinko Klarić 150 kn * Marija i Božo Kostešić 100 kn * Župa Sv. Stjepana, Starigrad 2.760 kn * Vjekoslav Klarić 50 kn * Župa Sv. Terezije od Djeteta Isusa, Rijeka 350 kn * Božo Rimac 5.000 kn * Aleksandar Đura 500 kn + 500 kn * Ana Trubić 200 kn * Ana Vukošić 220 kn * Andrija Đerek 200 kn * Anica Čosić 200 kn * Anka Benkotić 300 kn * Ante Čović 400 kn + 350 kn * Antonija Perhaj 400 kn * Armida Alić 200 kn * Bernarda Petrušić 200 kn * Biserka Jurić 400 kn * Blaženka Kočić 125 kn * Bosiljka Šimunović 200 kn * Boško Meić Sidić 400 kn + 350 kn * Branka Mašlać 200 kn * Branka Matić 200 kn + 200 kn * Branka Past 150 kn * Danica Butorac 200 kn * Danica Roguljić 1.000 kn * Danko Rožić 300 kn * Davor Cindrić 690 kn * Davor Kolundžić 150 kn * Domagoj Kužić 200 kn * Dragica Radoš 200 kn * Đurđa Kramar 1.000 kn * Đuro Tomić 120 kn + Tomić 120 kn * Edidio Smoković 200 kn * Gianfranco Biban 600 kn * Gordana Farkaš 200 kn * Gordana Šižgorić 120 kn * Hrvoje Lapić 400 kn * Iris Medić 1.000 kn * Iva Čulić Ivezić 500 kn * Ivan Nikolić 1.000 kn + 1.800 kn * Ivan Pezo 500 kn * Ivan Puljević 2.000 kn * Ivan Slisović 200 kn * Ivana Katavić 200 kn * Ivana Knežić 500 kn * Ivanka Lozić 200 kn * Jasna Vranjković 400 kn * Jelena Jakus Pamić 900 kn * Josip Belavić 200 kn * Josip Rajković 200 kn * Karmela Ruškan 200 kn * Katica Brizić 150 kn * Luka Vodnica 200 kn * Ljerka, Jakov, Dominik i Sara Krajcar 400 kn * Maja Jelena Čop 300 kn * Marija Gregić 400 kn * Marija Jurić 400 kn * Marija Pupić-Marijan 200 kn * Marija Radočaj 500 kn * Marijan Hohnjec 200 kn * Marijana Puhalović 150 kn * Marko Pavić 400 kn * Matija Brekalo 500 kn *

Milka Tomašković 200 kn * Mira Lučić 500 kn * Mirjana Kovačić 150 kn * Nediljka Veronika Bajić 500 kn * Nenad Kovačić 200 kn * Nikola Paro 300 kn * OŠ Matije Petra Katančića, Valpovo 180 kn * Petra Balažin 200 kn * Rajka Stevanja 200 kn * Ružica Musa 200 kn * Sanja Suto 150 kn * Slava Horvat 500 kn * Slavica Pandža 150 kn + 150 kn * Stjepan Urlić 200 kn * Šima Kaleb 200 kn * Štefanić Podgajski 200 kn * Tekstil Mini d.o.o. 300 kn + 300 kn * Terezija Orešković 200 kn * Tomislav Čubelić 250 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Toni Hanich 200 kn * Toni Vukoja 200 kn * Tvrnica mreža i ambalaže d.o.o., Tkon 2.000 kn * Vedran Cesarec 200 kn * Vinko Milanov Brčić 200 kn * Višnja Marjanović 350 kn * Vladimir Dinjar 300 kn * Vlasta Toufar Vuković 200 kn * Zdenka Baraba 200 kn * Zdravko Kovačević 200 kn * Zvjezdana Bučevići Kiana 200 kn * Zvonimir Bjelić 195 kn * Zvonimir Zovko 700 kn * Željko Horvat 400 kn * Župa Pakoštane 200 kn * Župa Sv. Ivana Krstitelja Marvinc 200 kn * Župa sv. Petra, Duga Resa 5.000 kn * Sestre Benediktinke, Rab 100 kn + 100 kn * Sestre Kćeri Božje Ljubavi, Križevci 100 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPO-TREBITJE:

Barbara, Andrija i Jakov Barbarić, Žepče 60 KM * s. Terezija Batarilo, Sarajevo 50 KM * N. N. Zavidović 50 USD * Terezija Tuka, Fojnica 10 KM * Zdenka Kvesić 50 KM * Andelija Baban 100 KM * Ruža Perić, Kisieljak 100 KM * Ana Martinović pok. Nike, Radunice 200 kn * Župni ured Radunice 200 kn * Jelka Ivetić, Zenica 50 KM * N.N. Sarajevo 10 KM * Župljani župe Odžak 587,40 kn + 40 kn + 5 EUR + 5 CHF * Pizzeria "Don Andjelo" Široki Brijeg 20 KM * Zrinka Drmić, Novi Travnik 100 KM * Hrvoje Lovrić, Mostar 200 KM * Ante Sabljić 150 kn * Blažko Kivić 200 kn * Branimir Raspot 760 kn * Branko Drađojević 350 kn * Čina Papuga 50 kn * Goran Božinović 50 kn * Gordana Radošević 50 kn * Ivanka Nikolić 700 kn * Ivica Vrdoljak 50 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn * Josip Kordić 100 kn * Marco Lalić 525 kn * N. N. 200 kn * N. N. Split 337 kn * Nada Alfirev 100 kn * Pero Petanjek 100 kn + 100 kn * Roko Srdarević 30 kn * Sandra Španić 200 kn * Sandro Jakopčević 70 kn * Silvana Knežević 500 kn * Slava Silić 200 kn * Tomislav Skroza 500 kn + 200 kn * Vera Čargonja 300 kn * Veronika Radić 200 kn * Zdenka Guć 100 kn * Željka Vodopija 200 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Djeca župe Presvetog Srca Isusova, Brčko 400 KM * Iz župe Radunice: Antonija i Ivan Marović 31,50 KM; Marija Kajić 12,50 KM; Ana, Marko, Valentina Matijević 37 KM; N.N. 14 KM; N.N. 28,50 KM; N.N. 145 KM; Monika (Jeronima) Antolović 46 KM; Matea i Martina Martinović 73 KM; Petar i Nina 42 KM; Marko, Petar i Matej Jukić 111,50 KM; Klara i Ivan Kajić 16 KM; Jozo i Nikola Marković 28 KM; Marta i Marin Jurišić 28 KM; Marko, Antonio i Marin Ivandić 163,50 KM; Monika (Josipa) Antolović 34 KM * OŠ Jurja Dobrile - učenici nižih razreda 123 kn * Župa Sv. Marija pod Okićem 925 kn * Marija Nikolić 50 kn * Kristijana Jurković 200 kn * Stjepan Kozelka 50 kn * Župa Sv. Karla Boromejskog, Okrug 5.000 kn * Franjevački samostan, Kaptol-Zagreb 1.000 kn * N. N. 310 kn * Sanja Nikčević 500 kn * Ljerka Berković 20 kn * Marica Kosović 100 kn * Marijana Sadikov 30 kn * Župa Šavski Gaj 3.000 kn * Dinko Rogulj 200 kn * Župa Navještenja BDM, Velika Gorica 1.565 kn * Dinko Rogulj 200 kn * Poljoprivredna, prehrambena i veterinarska škola Stanka Ožanića, Zadar 1.000 kn * OŠ Josipa Pupića, Omis 500 kn 500 kn * Augustina Vukančić 250 kn * Andela Blažević 20 kn * Karlo Oremović 100 kn * Župa Rab 300 kn * Željko Zrna 250 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVE-ČENIKA U MISIJAMA:

Molitvena zajednica „Emanuel“, Grude 670 KM * T.K., Vogošća 30 KM * Benedikt Pehar, Čitluk 300 KM * Nikola Crnković 500 kn * N. N. 20 EUR * Franjo Stojić 30 kn * N. N., Split 338 kn * Tomislav Bilić 150 kn * Nikola Crnković 500 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

Slavko Burić, Žitomislci 100 KM * Petra Tu-njić, Vukanović 32 KM * Irena Šimić, Humac 30 KM * Dijana Blažević, Banja Luka 100 KM * T. K., Vogošća 30 KM * Jure Rupčić, Ljubuški 500 KM * Mirjana Vučak 200 kn * Vesna Hećimović 200 kn * N. N. 120 kn + 98 kn * Ivan Martić 750 kn * Ante Sabljić 150 kn * Vicka Šalić 300 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Anda Mihaljević, Nova Bila 200 KM * Franjka i Ante Spajić, Sarajevo 126 KM * Molitvena zajednica Krv Kristove, Sarajevo 70 EUR + 115,35 KM * Ivanka Doko, Čitluk 25 KM * Mara Jurić, Bijelo Polje 70 KM * Komping d.o.o. Vitez 50 KM * Ivo Lasić, Široki Brijeg 100 KM * Vesna Erdec 75 kn * Ana Ljubica Maksan 200 kn * Anda Svoboda 50 kn * Ante Sabljić 150 kn * Antun i Olgica Bosnar 50 kn * Berislav Drakulić 100 kn * Cecilia Kožnjak 100 kn * Danica Humek 20 kn * Danica Krištić 100 kn * Dario Maradin 100 kn + 100 kn * Dario Mavrić 100 kn * Domagoj Kazija 400 kn * Dubravko Dujmić 100 kn * Igor Končurat 300 kn * Ivan Kuprešak 100 kn * Ivanka Boras 100 kn * J. Zrno 30 kn * Jakov Golomeić 750 kn * Josip Trbar 200 kn * Jozo Čavar 200 kn * Ljuba Ferin 200 kn * Marija Galić 50 kn * Marija Knežević 100 kn * Marija Kučić 50 kn * Marija Kučić 50 kn * Mate Ursić 200 kn * Matilda Grgić 1.000 kn * Mihael Popinjat 100 kn * Mirjanka Brenc 30 kn * Nada Vuković 50 kn * Robertina Blažina 210 kn * Senka Dominiković 100 kn * Slavko Babić 100 EUR * Tereza Milavić 500 kn * Tomislav Skroza 500 kn + 200 kn * Tomo Filipović 100 kn * Verica Grbić 270 kn * Veronika Valičević 50 kn * Vinko Klepić 500 kn * Vjekoslav Novosel 100 kn * Zrinka Čale 200 kn * Župa Sv. Stjepana, Stari Grad 1.960 kn

ZA BUNARE U MISIJSKIM ZEMLJAMA:

Antonija Marijanović 100 KM * Ivanka Benčun, Kisieljak 50 KM * Milena Radonić 700 kn * Sandro Jakopčević 50 kn * Damir Šeremet 500 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

Bosiljka Krasić 200 KM * Anica Lovrić, Široki Brijeg 20 KM * Stanko Mikulić, Potkraj-Kočerin 100 KM * T.K., Vogošća 30 KM * Ivan Vičić 100 kn * Mirna Noethig 100 kn * Tomislav Bubalo 3.400 kn * Srećko Botrić 150 kn * Marija Vuković 100 kn * Mladen Crneković 100 kn * Ivica Grubeša 200 kn * Maja Peraica 200 kn * Lidija Petrač 70 kn * Katica Kuštro 50 kn * Valentina Opačak 200 kn * Vesna Mohorović 40 kn * Nikola Horvat 100 kn * Ružica Medvarić-Bračko 100 kn * Mate Barić 20 kn * Željana Nizić 50 kn * Dario Časar 150 kn * Đurdica Jagarinec 50 kn * Ljiljana Matković 10 kn * Katica Amidžić-Peročević 100 kn * Mirna Noethig 100 kn * Božo Lončar 50 kn * Matija Knežević 100 EUR * Kaja Zugaj 100 kn * Djecji župni zbor MIRJAM, Valpovo 500 kn * Manda Rašić-Kadić 500 kn * Blažko Kivić 200 kn * Dragan Purišić 90 kn * Kata Sabelja 100 kn * Ivan Barić 100 kn * Marija Krnić 1.000 kn * Katarina Ingula 100 kn * Tomislav Skroza 500 kn + 200 kn * Marena Goreta 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJI:

Nikola Marković 100 KM * Tomislav Borovac 180 kn * Robert Skejčić 150 kn * Robert Skejčić 150 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Ana Mrgan 100 kn * Ruža Doknjaš 30 kn * M. Horvat 50 kn * Dubravka Pavišić Strac-

he 50 kn * Iva Miličević 200 kn * Ljiljana Lukač 100 kn * Slavica Bilandžić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Davorka Crnoja, Jajce 500 KM * Ivan Prskalo, Mostar 20 KM * Marija Buljan, Krešević 200 KM * Srećko Botrić 150 kn * Marica Žigo 100 kn * Igor Pivac 500 kn * N. N. 100 kn * Stana Prskalo 150 kn * Romano Tripalo 150 kn * Ružica Medvarić-Bračko 100 kn * Marija Barić 20 kn * Zoran Zorica 100 kn * Katarina Vajdoher 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIIJU:

Marija Puhančić 40 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Božo Lovrić, Široki Brijeg 30 KM * Časne sestre SMI „Egipat“, Sarajevo 200 KM * Župa Ponikve 10.000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Siniša Skočibušić, Mostar 50 KM * Obitelj Majić 400 kn * Ivan Bošnjak 100 kn

ZA MISIJE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

N. N., Split 338 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Josip Rajčić pok. Marka 40 kn * Jagoda Radman 70 kn * Nada Hrga 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

T.K., Vogošća 30 KM * Maja Marija Prelec 55 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BOLIVIJI:

Ivana Miličević, Čitluk 50 KM

ZA MISIJE I GLADNE U KENIJI:

Ivanka Vidović 50 KM

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Siniša Skočibušić, Mostar 50 KM * Ružica Medvarić-Bračko 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJI:

Fra Augustin Kordić 500 kn

ZA MISIJE I GLADNE U GANI:

Erna Presslauer 100 kn

ZA IZGRADNJU KAPELICE U RUSIJI:

Ruža Perić, Kiseljak 100 KM

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Jozo Hrkač 50 KM * Matija Knežević 100 kn * Timotej Vuković 500 kn * Ante Sabljčić 150 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:

Župni ured, Brčko 286 KM * Župni ured, Lovnica 100 KM * N.N. svećenik, Sarajevo 2.000 kn * Ruža Perić, Kiseljak 100 KM * Josip, Sarajevo 50 KM * Ugostiteljska radnja „Veseljak“ Široki Brijeg 50 KM * Josip Munić vrana 11 kn * A. Harča 20 kn * Ana Barinić 30 kn * Ana Vuletić 100 kn * Anita Skelin Zaninović 77 kn * Ante Bungur 200 kn * Bernarda Šikić 100 kn * Boško Meić Sidić 150 kn * Boško Meić-Sidić 150 kn * Danko Rožić 100 kn * Darko Oprauš 50 kn * Dinka Ilić-Roller 50 kn * Hrvoje Došen 400 kn * I. S., Pula 50 kn * Ivan Hudoletnjak 200 kn * Jovo Lončar 100 kn * Kristina Kazija 20 kn * Ksenija Vuković Pita 100 kn * Luca Radman 20 kn * Ljuba Mlinar 300 kn * Mandica Novosel 100 kn * Margareta Grmek 100 kn * Marija Bunjevac 50 kn * Marija Noso 50 kn * Marija Radielović 100 kn * Marija Vajić 50 kn * Marijana Sabolić 100 kn * Marinka Ulaga 100 kn * Mile Prskalo 100 kn * Mirjana Sarić-Čosić 50 kn * N. N. 810 kn * Natko Blagojević 100 kn * Nikola Samodol 100 kn * Obitelj Majić 300 kn * Pero Petanjak 50 kn * Sanda Halar 100 kn * Sani Penović 100 kn * Sanja Perišić 100 kn * Vedran Višnjić 100 kn * Veronika Martan 200 kn * Višnja Marjanović 250 kn * Zdravko Bernat 200 kn * Župa Pakoštane 300 kn * Župa Sv. Jekova, Šibenik 10.497 kn * Župa Sv. Martina, Podturen 1.500 kn * Župa Sv. Terezije od Djeteta Isusa, Rijeka 150 kn * Marija Kurku-

tović 100 kn * Marija Nošo 50 kn * Marija Počekaj 50 kn * Marija Skreblin-Borovčak 100 kn * Marija Vajić 100 kn * Marijan Čović 50 kn * Marijana Turčin 50 kn * Marin Martin 200 kn * Marina Butorac 200 kn * Marinka Šrblin 50 kn * Mario Brcković 100 kn * Marko Marić 200 kn * Marko Zrno 100 kn * Milan Malković 50 kn * Milena Prgometi 100 kn * Milka Tošašević 100 kn * Milka Zelenaba 50 kn * Milosrdne sestre S. Križa, Rijeka 100 kn * Mira Špišić 100 kn * Mirjana Kovačević 100 kn * Mislava Jonjić 100 kn * N. N. 126 kn * Nadežda Mađer 20 kn * Natko Blagojević 100 kn * Nedeljka Fumić 200 kn * Nenad Čondić 100 kn * Nikola Grgić 200 kn * Obitelj Tomak 50 kn * Obrt T 100 kn * Odobašić 200 kn * Pavao Lulić 100 kn * Rosa Tukić 50 kn * Ružica Plišić 100 kn * Ružica Štefić 100 kn * Ružica Trušček 100 kn * Sanja Pletikosić 100 kn * Sara Kluković 100 kn * Severin Janjko 50 kn * Slavica Mandić 100 kn * Smiljana Jadrijević 80 kn * Snejzana Brkljač 50 kn * Stjepan Levačić 180 kn * Stjepan Petek 30 kn * Stojan Mile Zubčić 20 kn * Suzana Szabo 150 kn * Sime Mikulić 166 kn * Štefica Kišur 200 kn * Štefica Palošika 250 kn * Tomislav Bilić 100 kn * Vedrana Petrovečki 100 kn * Verica Antolović 30 kn * Vesna Klepić 50 kn * Vesna Popović 50 kn * Vilim Kolarčić 100 kn * Vladimir Dokša 150 kn * Vladimir Šimetin 100 kn * Vladimir Šinko 100 kn * Vlasta Cuculić 200 kn * Zdenka Brezak 100 kn * Zdenka Zadravec 100 kn * Zdravko Kovačević 100 kn * Zorka Uzun 200 kn * Zrinka Pavlinić 50 kn * Zvonimir Raguž 100 kn * Zvonko Polanščak 100 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

Školske sestre franjevke, Sarajevo * s. Emmanuela, Sarajevo * Marijine sestre, Zagreb * Nada Krkač

MISIJSKA KRIŽALJKA – TRAVANJ 2018.

Radosna vijest	Plast sijena	Grčko slovo	E	Prijestolje	Mineral otporan na vatru	Južno voće	Utikač (mn.)	Vrsta ribe	Kalij	Sadnica	Sprava za čišćenje žita	Razbojnički na Isusovu sudjenju
Prigodna čestitka												Bor Družba Isusova
Zamjenica			Glasanje konja Potvrđna riječ						Verdijeva opera Zrakoplov			
Kisik		Isus Krist Radijus										
Dio stabla (mn.)							Klin, eksler Stara mjeru					Prvo slovo Stanovnik Ilirije
						Sanja			To (lat.) Bašta			Rijeka u Indiji Šumer. bog sunca
						Dio tijela						Mjesto u Turskoj Zaljev u Nizoz.
							Oklevetati Sumpor					Istok (str.)

Rješenja iz prošlog broja: VELIKI ČETVRTAK I PETAK, VAZAM, SVETI JOSIP, MOLITVENIK.

